

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Struktura daňových příjmů České republiky

Martin Fišer

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Fišer Martin

Podnikání a administrativa

Název práce

Struktura daňových příjmů České republiky

Anglický název

Structure of the Tax Revenues in the Czech Republic

Cíle práce

Primárním cílem bakalářské práce je kvantitativně definovat proporce základní struktury daňových příjmů České republiky. Sekundárními cíli této práce jsou vymezení teoretických východisek daňové problematiky, identifikovat relativní změny daňových výběrů jednotlivých typů daní a komparovat kvantifikované daňové příjmy mezi sebou.

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou s využitím odborné literatury definovány základní ekonomické kategorie vztažené k dané problematice. V praktické části jsou absolutně i relativně kvantifikovány daňové příjmy. Ke zvýšení přehlednosti daných výstupů je využito tabulkové, resp. grafické zpracování dat. K vyhotovení práce je využito základních teoretických metod poznání (analýza, syntéza, komparace).

Harmonogram zpracování

1. Formulace cílů práce a metodiky: 12/2011 - 01/2012
2. Tvorba teoretické části práce: 02/2012 - 06/2012
3. Tvorba praktické části práce: 07/2012 - 01/2013
4. Formulace závěrů práce: 02/2013
5. Finální obsahová a formální kontrola: 03/2013

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

Česká republika, daně nepřímé, daně přímé, daň, daňová soustava, daňové příjmy, sazba daně

Doporučené zdroje informací

DUŠEK, Jiří. DPH 2012 – Zákon s přehledy. 9. vyd. Praha: GRADA, 2012. 256 s. ISBN 978-80-247-4080-5.

VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., Daňový systém ČR 2010(2012). 10. aktual. vyd. Praha: 1. VOX a.s., 2010(2012). 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1.1.2012. 21. vyd. Praha: GRADA, 2012. 264 s. ISBN 978-80-247-4254-0.

DUŠEK, Jiří. Daně z příjmů 2012: přehledy, daňové a účetní tabulky. 7. aktual. vyd. Praha: GRADA, 2012. 224 s. ISBN 978-80-247-4274-8.

Český statistický úřad [online]. c2012. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/>>.

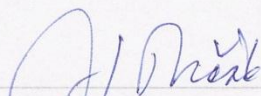
Ministerstvo financí [online]. c2005-2009. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>>.

Vedoucí práce

Burian Stanislav, Ing.

Termín odevzdání

březen 2013

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 9.10.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Struktura daňových příjmů České republiky“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2013

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu Ing. Stanislavu Burianovi, Ph.D. za jeho čas, který mi věnoval při vedení bakalářské práce, za odborné rady, zajímavé podněty a v neposlední řadě za jeho vstřícný přístup ke mně jako studentovi.

Mé poděkování patří také pracovníkům Českému statistickému úřadu, Ministerstvu financí České republiky a Generálnímu finančnímu ředitelství za poskytnuté materiály a data.

Struktura daňových příjmů České republiky

Structure of the Tax Revenues in the Czech Republic

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá problematikou struktury daňových příjmů České republiky. V rámci obsahu práce je akcentována důležitost nastavení daňového systému pro naplňování státního rozpočtu a úspěšnosti ve výběru daní pro celkové konečné fungování státu. Celá práce je členěna na dvě hlavní části – teoretickou a praktickou. V teoretické části se přináší souhrnný přehled druhů daní v České republice, definují se základní pojmy, jako jsou daň, daňový subjekt, sazby daně, daně přímé a nepřímé, daň z přidané hodnoty, spotřební daň, atd. V praktické části je pozornost věnována konkrétně časovému rozmezí let 2000 – 2012, přehledně jsou zpracovávány kvantitativní výsledky jednotlivých daní, získané z údajů statistik finanční správy, spravované Generálním finančním ředitelstvím, a z informací o vývoji české ekonomiky v uvedených letech, které poskytuje Český statistický úřad. Vymezuje se podíl jejich přínosu pro státní rozpočet, uvádí se vzájemné souvislosti a důležitost. Pro zajímavost je v přílohách uvedeno i následné procentuální rozdělování vybíraných daní v uvedeném období. Závěr obsahuje shrnutí získaných poznatků, jejich utřídění a zdůvodnění vzájemných souvislostí v ekonomické rovině s cílem pochopení dané problematiky v návaznosti na nutnost co nejefektivnějšího nastavení daňového systému pro stát.

Klíčová slova: Česká republika, daně nepřímé, daně přímé, daň, daňová soustava, daňové příjmy, sazba daně

Summary

The bachelor (BSc.) thesis deals with the structure of tax revenues in the Czech Republic. The thesis emphasizes the importance of setting the tax system for the implementation of the state budget and success in collection of taxes for the overall final state functioning. The text is divided into two parts - theoretical and practical. The theoretical part provides a summary of the types of taxes in the Czech Republic, there are defined the basic concepts, such as tax, taxpayer, tax rates, direct and indirect taxes, value added tax, excise duty, etc. In the practical part, the attention is devoted to the specific time interval between the years 2000 and 2012. There are clearly processed the quantitative results of particular taxes, obtained from statistical information of Financial Administration, controlled by the General Financial Directorate, and gained from information about the development of the Czech economy in reported years, provided by the Czech Statistical Office. In this part of the text, their portion to the contribution to the state budget, their mutual relationships and importance are reported. For information, the subsequent percentage distribution of collected taxes in the mentioned period is mentioned in the annexes. The conclusion contains a summary of gained knowledge, its sorting and justification of interrelationships on the economic level in order to understand the studied issue, in connection to the need of the best possible setting of the state tax system.

Keywords: Czech Republic, indirect taxes, direct taxes, tax, tax system, tax revenue, tax rate

Obsah

1 Úvod	9
2 Cíl práce a metodika.....	10
3 Teoretická východiska	11
3.1 Daně přímé	13
3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	13
3.1.2 Daň z příjmů právnických osob	14
3.2 Daně nepřímé	15
3.2.1 DPH	15
3.2.2 Spotřební daně	18
3.2.3 Daně majetkové	21
3.2.4 Daň silniční	23
3.2.5 Daně převodové	24
3.3 Ekologické daně	26
4 Vlastní zpracování	28
4.1 Struktura daňových příjmů ve vybraných letech	28
4.2 Nejvýznamnější daně v ČR	33
4.3 Porovnání nejvýznamnějších daní 2000 – 2012	35
4.3.1 Daň z přidané hodnoty	35
4.3.2 DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	37
4.3.3 Daň z příjmů PO	39
5 Závěr	41
6 Seznam použitých zdrojů	44
7 Seznam tabulek, grafů a schémat	46
8 Přílohy.....	47

1 Úvod

Způsob, jakým je uspořádána v dané zemi daňová soustava, je pro ni velmi významný. Vhodnost rozložení daňových povinností mezi jednotlivé daně má vliv na plátce, zejména na jejich ekonomickou aktivitu. Struktura daňové soustavy a její, co možná nejefektivnější, nastavení vždy ovlivní daňové příjmy státu. Úspěšnost výběru daní a vystavení celého daňového systému je základním kamenem pro naplňování státního rozpočtu a v konečném důsledku i pro fungování státu.

Abychom si mohli vytvořit reálnou představu o daňových příjmech v naší republice, je třeba nejprve sestavit přehled druhů daní. V této práci je snaha o maximální přehlednost a kompletnost v jejich výčtu. Základní principy daňových zákonů sice zůstávají v podstatě stejné, ale procházejí řadou reforem, které mají někdy větší, někdy menší dopad na konkrétní skupiny poplatníků.

Bakalářská práce je rozdělena do šesti kapitol. První tři kapitoly obsahují čistě teoretickou část. Představují přehled druhů daní. Přibližují daně přímé, daně nepřímé a daně ekologické. Zabývají se vymezením základních pojmů jako jsou např. daňový poplatník, plátce daně, fyzická či právnická osoba, sazba a splatnost daně tak, aby čtenář vnikl do problematiky. Následující dvě kapitoly obsahují vlastní zpracování dat pro analýzu daňových příjmů v České republice, zaměřenou na časovou řadu let 2000 – 2012. Jedná se zde o daně, které jsou uvedeny v aktuálních statistikách finanční správy, kterou spravuje Generální finanční ředitelství, a zpracování informací o vývoji české ekonomiky v uvedených letech, které vydává Český statistický úřad. Porovnání nejvýznamnějších daní je přehledně tabulkově i graficky zpracováno pro celé výše zmíněné období. Závěr pak nabízí shrnutí získaných poznatků opět v co nejpřehlednější formě. Cílem bakalářské práce je částečný přínos zájemcům o problematiku struktury daňových příjmů u nás, a přispívá alespoň drobným kamínkem do mozaiky daňové gramotnosti poplatníků.

2 Cíl práce a metodika

Primárním cílem bakalářské práce je přiblížit si problematiku struktury daňových příjmů České republiky, definovat základní pojmy a kvantitativně určit proporce základní struktury daňových příjmů České republiky. Základ koncepce tvoří číselné údaje a k nim vztahující se další poznatky nalezené pro časové období let 2000-2012 v aktuálních statistikách finanční správy, kterou spravuje Generální finanční ředitelství. Důležité informace o vývoji české ekonomiky v uvedených letech poskytl Český statistický úřad.

V teoretické části jsou s využitím odborné literatury definovány základní ekonomické kategorie vztažené k dané oblasti a předložen úplný přehled druhů daní. V praktické části jsou absolutně i relativně kvantifikovány konkrétní daňové příjmy let 2000-2012. Ke zvýšení přehlednosti daných výstupů je využito tabulkové, resp. i grafické zpracování dat.

Sekundárními cíli této práce jsou vymezení teoretických východisek daňové problematiky, dále identifikace relativní změny daňových výběrů jednotlivých typů daní a komparace kvantifikovaných daňových příjmů mezi sebou.

Pro zajímavost je v přílohách uveden i způsob následného rozdělování daní v co nejpřehlednější a zcela konkrétní formě a ukázána daňová politika státu i v této oblasti. Závěr představuje shrnutí hlavních poznatků a předkládá vlastní koncepci daných souvislostí.

K vyhotovení práce je využito základních teoretických metod poznání, jako jsou analýza získaných poznatků a dat, syntéza, představující shrnutí informací tak, aby z nich byly patrné souvislosti v ekonomické a časové rovině, a komparace daňových příjmů.

3 Teoretická východiska

„Daně a daňový systém jsou, a vždy byly, nástrojem hospodářské politiky státu, a proto se mění v závislosti na změně politické a ekonomické situaci v zemi.“¹ Již od roku 1945 proběhlo **několik daňových reforem**.

„První daňová reforma probíhala v letech 1947 až 1950 na základě odstranění kapitalistického daňového systému.“² Za účelem socializace národního hospodářství se odstartovala v roce 1953 druhá reforma. V průběhu jejích úprav se základní principy tolik nezměnily. Při přechodu na tržně orientovanou ekonomiku, v letech 1990 až 1992, byly provedeny závažné změny v původní daňové soustavě. Tyto zásahy umožnily používání daňové soustavy v prvním období realizace komplexní ekonomické reformy. Třetí daňová reforma se uskutečnila v roce 1993, výsledkem bylo odstranění socialistického daňového systému. Nový systém měl pomoci k vytváření stabilního makroekonomického prostředí a k přechodu k tržně orientované ekonomice. Nejhlavnějším krokem bylo zavedení DPH a spotřebních daní. V průběhu těchto reforem vzniklo, zaniklo anebo se změnilo mnoho daňových zákonů. Ale jejich základní principy zůstávají stejné.

Pro přehlednost je vysvětlení pojmů a definic daní klíčové. **Daně**, někdy také označované jako berně, jsou zákonem určené platby do veřejného rozpočtu, které se vyznačují neúčelovostí a neekvivalentností, tzn. ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany státu. Jsou placené pravidelně v určitých intervalech nebo při určitých okolnostech.

„Sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se z upraveného základu daně stanoví velikost daňové povinnosti.“³ Daňovou soustavu naplňuje několik typů daňových sazeb, které se mohou definovat.

¹ ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ, Marta., *Daňová soustava*, s. 9

² ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ, Marta., *Daňová soustava*, s. 9

³ ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ, Marta., *Daňová soustava*, s. 14

Mezi **typy sazeb** patří jednotná, diferenciální, pevná, relativní, lineární a progresivní sazba daně. Stejná sazba pro všechny druhy předmětu daně se označuje jako jednotná sazba daně. Velikost diferenciální sazby se odlišuje dle druhu předmětu daně. „*Pevná sazba je určena pevnou částkou na jednotku množství daňového základu.*“⁴ Relativní sazba daně je určena procentem. Pokud daň roste s růstem základu daně, nazývá se lineární sazbou daně a je určena neměnným procentem s velikostí základu daně. Poslední z těchto typů je progresivní daňová sazba. Při té roste daň relativně rychleji než základ, to je ovlivněno růstem daňového základu.

Okamžikem, do kterého má daňový subjekt povinnost uhradit daň nebo zálohy na daň, se rozumí splatnost daně, a je vždy stanovena zákonem. Zdaňovací období je časové období, kdy se stanoví výše a základ daně. Každá daň má stanovené zdaňovací období příslušným daňovým zákonem, avšak ne u všech lze stanovit. V České republice je daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí, u kterých není zdaňovací období.

Fyzická či právnická osoba, která je povinna platit nebo odvádět daň, se nazývá **daňový subjekt**. Tímto subjektem mohou být organizační složky státu, avšak organizační složka fyzické nebo právnické osoby jím být nemůže. Známe dva typy daňových subjektů, a to plátce a poplatníky. Dále sem můžeme zařadit i právního nástupce zemřelé fyzické osoby nebo zaniklé právnické osoby, který je vymezen zákonem.

Jedním ze dvou druhů daňových subjektů je plátce daně. Je jím fyzická nebo právnická osoba, která odvádí správci daně daň sraženou nebo vybranou od poplatníků. Výběr nebo srážku daně mají tyto subjekty dané zákonem. Druhým subjektem daně je poplatník. Poplatník je fyzická či právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. U každé daně existuje poplatník, ale tam, kde odvádí daň plátce, nemusí být poplatník v zákoně vůbec uveden.

Základní třídění daní je na daně přímé a nepřímé, neboli podle vazby na vlastní důchod daňového subjektu. Daně důchodové, ze spotřeby, majetkové, daň z hlavy a daně výnosové jsou rozděleny podle objektu zdanění. Podle charakteru veličiny se daně také dělí na kapitálové (stavová veličina) a běžné (toková veličina).

⁴ ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ, Marta., *Daňová soustava*, s. 14

Daně stanovené bez vztahu k daňovému základu, daně specifické a daně ad valorem. Tyto daně jsou rozděleny podle vztahu mezi velikostí základu daně a velikostí daně. Dalším rozdělením je dle vztahu k platební schopnosti, kde jsou daně osobní a daně in rem. Pro statistické zpracování, zejména pokud jde o příjmy veřejných rozpočtů, je důležitá klasifikace daní OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj). Zde jsou daně tříděny do šesti hlavních skupin a do podrobnějších podskupin. I v České republice je stále v širším měřítku používána tato klasifikace.

3.1 Daně přímé

Do daní přímých spadají daně z příjmů jak fyzických osob, tak i daň z příjmů právnických osob. Zde jsou vymezeny určité termíny jako například, co je to předmět daně, jak se počítá základ daně, a také, jaké je zdaňovací období, apod. Tyto daně jsou popsány níže. Přímé daně jsou takové, při jejichž uložení se nepředpokládá, že ji poplatník přeneseme na jiný subjekt, nýbrž, že daň působí přímo na něj. Od roku 2013 se zvyšují daně z pasivních příjmů vůči daňovým rájům z 15% na 35%.

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

*„Poplatníky daně z příjmů fyzických osob mohou být pouze fyzické osoby, nikoliv právnické osoby. Jejich základní rozdělení je podle toho, zda mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují.“*⁵ Občan, který má bydliště v ČR nebo se zde zdržuje, je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob a musí zdanit příjmy z tuzemska i ze zahraničí. Pokud není splněna výše uvedená podmínka, má daňovou povinnost pouze na příjmy z tuzemska.

*„Plátcem této daně se rozumí osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkem.“*⁶

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou např. příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání, z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu, apod. Příjem je

⁵ BRABEC, František a kol., *Daně 2008: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2008*, s. 74

⁶ BRABEC, František a kol., *Daně 2008: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2008*, s. 75

peněžní a nepeněžní dosažený i směnou. Příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu nejsou předmětem daně.

Základem daně je rozdíl příjmů a výdajů, které byly vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. „*Daň z příjmů právnických osob je vypočtena jako základ daně z příjmů PO * sazba daně. Vypočtená daň z příjmů právnických osob se pak zaokrouhlí na celé koruny nahoru.*“⁷ Daňová ztráta vzniká v důsledku vyšších výdajů než příjmů. Tuto ztrátu můžeme uplatnit až v pátém zdaňovacím období následujícím bezprostředně po ztrátovém období nebo okamžitě. Daňová ztráta nelze vykázat u příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, z kapitálového majetku a ostatních příjmů, protože zde můžeme výdaje uplatnit pouze do výše příjmů. „*Sazbou daně je daň ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, tato daň činí 15%.*“⁸

3.1.2 Daň z příjmů právnických osob

„*Poplatníci jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, anebo organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu. Od daně se osvobozuje ústřední banka České republiky.*“⁹ Poplatníci mající své sídlo nebo místo svého vedení v ČR mají daňovou povinnost odvést příjmy ze zahraničí i příjmy plynoucí ze zdroje v ČR. Právnické osoby mají daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy na území České republiky, pokud zde nemají sídlo.

Předmětem této daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s majetkem, pokud není v zákoně uvedeno jinak. Příjmy získané nabytím akcií, zděděním nebo darováním nejsou předmětem daně. U právnických osob, které nejsou založeny či zřízeny za účelem podnikání, jsou předmětem daně příjmy z reklam, členských příspěvků, apod. Zdaňovacím obdobím je převážně kalendářní rok, pokud není stanoveno v zákoně jinak, nebo účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců.

⁷TKÁČ, Radislav., *Daň z příjmů právnických osob: z pohledu běžné praxe a styku s finančním úřadem*, s. 82

⁸ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 21

⁹ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 21

Základ daně je tvořen příjmy osvobozenými od daně, příjmy z dividend, podílů ze zisku, podílů na likvidačním zůstatku, apod., a to ve výši včetně daně sražené v zahraničí. Nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období podávají poplatníci daňové přiznání. Pokud musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem, tak přiznání podávají nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období. „Sazba daně se vztahuje na základ daně snížený o odečitatelné položky od základu daně a o položky snižující základ daně, a činí 19%.“¹⁰

3.2 Daně nepřímé

Daně nepřímé nedopadají na jejich nositele přímo formou daní, ale nepřímo, tj. jsou zahrnuty v ceně zboží a služeb, které hradí. Subjekt, který nepřímé daně odvádí, neboli plátce, není totožný se subjektem, který je nese, tzn. poplatníkem. Plátce tak tuto daň přenáší, zcela legálně, prostřednictvím ceny na poplatníka. U plátce je nepřímá daň pouze průběžnou položkou, nijak neovlivňující jeho majetkové poměry. V České republice jsou nepřímými daněmi daň z přidané hodnoty a spotřební daně.

3.2.1 DPH

Daň z přidané hodnoty spadá do daní univerzálních a je jedna z nejobsáhlejších daní v daňových zákonech v České republice. Tento zákon prošel od roku 1993 mnoha novelizacemi a úpravami. „V roce 1993 se dosavadní jednorázová daň z obratu nahrazuje daní z přidané hodnoty.“¹¹ DPH se uplatňuje na zboží, nemovitosti a služby.

Dodání zboží, převod nemovitosti, poskytnutí služby, apod. slouží jako předmět daně. Území České republiky je stanoveno jako územní působnost DPH v tuzemsku. Třetí zemí se rozumí území mimo Evropského společenství, a to je stanoveno příslušným právním předpisem Evropské unie.

¹⁰ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 25

¹¹ SOBOTOVÁ, Marta., *Daně a poplatky 1993: Průvodce novou soustavou*, s. 5

*„Osobou povinnou k dani je pro účely DPH právnická nebo fyzická osoba, která uskutečňuje samostatně ekonomické činnosti. Ekonomickou činností se rozumí především soustavné činnosti výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby a dále i činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů jako nezávislé činnosti.“*¹² Pokud právnická osoba není zřízena nebo založena za účelem podnikání, a uskutečňuje ekonomické činnosti, je povinna tuto daň také odvést.

Osvobození od uplatňování daně má osoba podnikající v tuzemsku, pokud její obrat nepřesáhne 1 milion Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících kalendářních měsíců. Daňový doklad musí být vystaven plátcem do 15ti dnů od uskutečnění zdanitelného plnění a musí tyto doklady uchovávat po dobu 10ti let. Daňovým dokladem je běžný, zjednodušený a souhrnný daňový doklad, anebo splátkový kalendář. Nově dochází také k úpravám při vystavování faktur v elektronické podobě, avšak s elektronickou podobou musí souhlasit odběratel. Základ daně může zahrnovat např. cla, dávky nebo poplatky, spotřební daň nebo vše, co obdržel jako úplatu za uskutečněné zdanitelné plnění, a také jiné daně.

*„Česká republika v době své transformace velmi měnila své sazby. V devadesátých letech sice byla daň z přidané hodnoty relativně stálá, avšak po roce 2004 došlo k několika zajímavým změnám. Dlouhodobě je snaha základní sazbu DPH snižovat a sníženou sazbu se základní sblížovat.“*¹³ Historický vývoj sazby DPH najdeme v Tabulce 1. Základní sazba, tj. 21%, se uplatňuje u zboží a služeb. Snížená sazba, tj. 15%, se uplatňuje u tepla, chladu a u zboží a služeb uvedených v přílohách zákona. U dovozu uměleckých děl, sběratelských předmětů a starožitností, dle přílohy zákona, se uplatňuje také snížená sazba daně. U zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty se uplatňuje základní či snížená sazba.

¹² BRABEC, František a kol., *Daně 2008: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2008*, s. 634

¹³ *Daňový portál pro všechny: Vývoj sazeb DPH v ČR* [online], © CLASIC 2010 – 2011 [cit. 2012-7-14], Dostupné z: <<http://www.berne.cz/danova-teorie/vyvoj-sazeb-dph-v-cr/#more-273>>

Tabulka 1: Historický vývoj sazby DPH

Období	Základní sazba	Snížená sazba
1.1.1993 - 31.12.1994	23%	5%
1.1.1995 – 30.4.2004	22%	5%
1.5.2004 – 31.12.2007	19%	5%
1.1.2008 – 31.12.2009	19%	9%
1.1.2010 - 31.12.2011	20%	10%
1.1.2012 - 31.12.2012	20%	14%
Od 1.1.2013	21%	15%

Zdroj: Podnikatel.cz

Poštovní služby, rozhlasové a televizní vysílání, zdravotní služby, apod. jsou osvobozeny od daně bez nároku na odpočet daně. Podnikatel se sídlem v tuzemsku, jehož obrat je vyšší než 1 milion Kč za nejvýše 12 kalendářních měsíců, se stává plátcem daně od prvního dne třetího měsíce, kdy byl tento obrat překročen. Plátcem je také osoba, jejíž hodnota pořízeného zboží bez daně z jiného členského státu v tuzemsku přesáhne 326 000 Kč za běžný kalendářní rok.

Od 1. 1. 2013 vešla v platnost novela Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, která mimo jiné upravuje § 99. V něm je nově určeno základní **zdaňovací období** jako kalendářní měsíc. Na základě pravidel a podmínek určených v § 99a pak lze zdaňovací období změnit na kalendářní čtvrtletí.

Plátce daně musí sestavit do 25ti dnů po skončení zdaňovacího období daňové přiznání, popř. souhrnné hlášení, na tiskopisu předepsaném Ministerstvem financí. Tato lhůta nesmí být překročena a přiznání se podává i v případě, že nevznikla daňová povinnost. Od začátku roku 2014 se budou daňová přiznání podávat pouze elektronicky, avšak neplatí to pro fyzické osoby, jejichž obrat nepřesáhne 6 000 000 Kč.

3.2.2 Spotřební daně

„Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje podmínky zdaňování minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproduktů a tabákových výrobků spotřebními daněmi.“¹⁴ Mezi plátce můžeme zahrnout fyzické i právnické osoby, které jsou provozovatelem daňového skladu, výrobcem nebo oprávněným příjemcem, jejichž povinností je daň přiznat a zaplatit. Tyto osoby musí také uvedené výrobky uvést do volného daňového oběhu. Celní úřad vydává povolení, které je zapotřebí k provozování daňového skladu. Dovozem nebo výrobou vybraných výrobků na území Evropského společenství vzniká předmět a povinnost k dani. Za zdaňovací období určitých výrobků, s výjimkou dovážených, lze považovat kalendářní měsíc. Daňový přiznání předkládá každý plátce, kterému vzniká povinnost přiznat a provést platbu této daně, do 25. dne po skončení zdaňovacího období, za které tato povinnost vznikla.

Daň z tabákových výrobků

Cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření se řadí dle zákona do tabákových výrobků a jsou předmětem daně. „Plátcem daně je právnická nebo fyzická osoba, která poruší zákaz prodeje cigaret konečnému spotřebiteli za cenu vyšší, než je cena pro konečného spotřebitele uvedená na tabákové nálepce.“¹⁵ Tabákové výrobky pro přímou spotřebu, musí být v uzavřeném jednotkovém balení, pro osobní spotřebu nikoliv. V tabulce 2 jsou sazby této daně.

Tabulka 2: Sazby a výpočet daně z tabákových výrobků

Text	Sazba daně		
	Procentní část	Pevná část	Minimální
Cigarety	27%	1,16 Kč/kus	Celkem nejméně však 2,18 Kč/kus
Doutníky, cigarillos		1,30 Kč/kus	
Tabák ke kouření		1 635 Kč/kg	

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*

¹⁴ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*, s. 163

¹⁵ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*, s. 197

Daň z piva

Plátcí jsou osoby přesahující výrobou piva množství 200 litrů za kalendářní rok a dojde k úplatě za tyto výrobky. Předmětem této daně jsou výrobky s více než 0,5% alkoholu, nebo směsi s nealkoholickými nápoji s více než 0,5%. Procento alkoholu se určuje podle Ballingova vzorce. Daňová povinnost vzniká dnem porušení podmínek tohoto zákona. Osvobozené výrobky od daně jsou například pivo pro výrobu octa a pro výrobu léčiv. Pro základ daně je množství piva v hektolitrech a tyto sazby jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3: Sazby a výpočet daně z piva

Sazba daně v Kč/hl za každé celé hmotnostní procento extraktu původní mladiny					
Základní sazba	Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary				
	Velikostní skupina podle výroby v hl ročně				
	do 10 000 včetně	nad 10 000 až 50 000 včetně	nad 50 000 až 100 000 včetně	nad 100 000 až 150 000 včetně	nad 150 000 až 200 000 včetně
32,00 Kč	16,00 Kč	19,20 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,80 Kč

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*

Daň z vína a meziproductů

Pokud někdo výhradně vyrábí tiché víno, tj. nešumivé víno, v množství nepřesahující 2 000 litrů za kalendářní rok, není plátcem daně z vína a meziproductů. Toto spadá pouze na daňové území České republiky. Za předmět lze považovat víno a fermentované nápoje a meziproducty, které spadají pod zvláštní kódy, obsahující objemové alkoholy v rozmezí 1,2% - 22%. Předmětem jsou dále také tichá vína, šumivá vína a meziproducty.

Meziproductem nejsou výrobky šumivého a tichého vína, nebo výrobek nepodléhající dani z piva. Množství vína a meziproductů vyjádřených v hektolitrech je označováno jako základ daně. Osvobození od této daně má víno a meziproducty, stejně jako u piva pro výrobu octa a výrobu léčiv. Při povinnosti právnické či fyzické osoby tuto daň přiznat a splatit se daňové přiznání podává do 25. dne po skončení zdaňovacího období. Splatnost se provádí jedinou částkou za měsíc a do 40ti dnů od ukončení tohoto zdaňovacího období. Sazby daně jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4: Sazby daně z vína a meziproduktů

Text	Sazba daně
Šumivá vína podle § 93 odst. 2	2 340 Kč/hl
Tichá vína § 93 odst. 3	0 Kč/hl
Meziprodukty § 93 odst. 4	2 340 Kč/hl

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*

Daň z lihu

Do daně z lihu spadá líh a neoddělený líh vzniklý kvašením ve výrobcích za podmínek, že celkový obsah činí více než 1,2% objemových etanolu. Plátcem je každá osoba, která nakoupí či doveze líh a výrobky s obsahem lihu osvobozených od daně, nebo pokud překročí ztráty lihu při výrobě nebo oběhu lihu podle stanovených norem. Pro účely tohoto zákona se do základu daně může zařadit množství lihu v hektolitrech etanolu při teplotě 20 °C. Tato částka je zaokrouhlena na dvě desetinná místa.

Daň z lihu má dvě sazby, které jsou dále upřesněny. První sazbou je 14 300 Kč/hl etanolu za líh v ovocných destilátech do 30ti litrů etanolu na jednoho pěstitele pěstitelského pálení, a to vše za jedno období. Jako druhá sazba je částka 28 500 Kč/hl etanolu. Pokud fyzická nebo právnická osoba překročí stanovenou normu ztrát lihu při výrobě nebo oběhu, je její povinností tuto daň přiznat a zaplatit jednou částkou za měsíc do 55. dne po skončení zdaňovacího období. A v tomto případě se podává přiznání maximálně k 25. dni po skončení tohoto období.

Daň z minerálních olejů

Pod touto daní se objevují mnohé termíny, jako plátcí, předmět, základ daně, apod. Plátcí daně jsou charakterističtí tím, že to jsou buď fyzické, nebo právnické osoby, které mají povinnost přiznávat a splácet tuto daň za motorové benziny, letecké pohonné hmoty v případě benzinu či benzinového typu, nebo i benziny jiné než motorové. Opomenuty nesmí být také střední a těžké plynové oleje a ostatní minerální oleje. Za základ této daně je používáno množství minerálních olejů v 1 000 litrech při teplotě 15 °C. Daňové osvobození je pro minerální oleje, s výjimkou ostatních benzinů k jiným účelům než k pohonu motorů či výrobě tepla. V následující tabulce 5 jsou uvedeny sazby.

Tabulka 5: Sazby daně z minerálních olejů

Text	Sazba daně
motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu s obsahem olova do 0,013 g/l včetně	12 840 Kč/1 000 l
motorové a technické benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty benzinového typu s obsahem olova nad 0,013 g/l	13 710 Kč/1 000 l
střední oleje a těžké plynové oleje	10 950 Kč/1 000 l
těžké topné oleje	472 Kč/t
odpadní oleje	660 Kč/1 000 l
zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. e)	3 933 Kč/t
zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. f)	0 Kč/t
zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. g)	1 290 Kč/t

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*

3.2.3 Daně majetkové

Majetkové daně patří mezi všeobecně nejméně známé daně. Je tomu i přesto, že jsou v podstatě nejstarší součástí našeho daňového systému a v průběhu své existence neprošly většími, zásadnějšími změnami.

Mezi takové daně patří daně převodové, daň z nemovitostí a lze sem zařadit i silniční daň. Daňové přiznání se zhotovuje zejména na velikost majetku a na jeho hodnotu. Poplatník odvádí daně finančnímu úřadu, pod který spadá.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je rozdělena na daň ze staveb a daň z pozemků, a obě daně se liší ve způsobu zdanění. Zde se nepřihlíží k příjmům vlastníka, protože se tato daň platí na základě vlastnického práva nebo dle vztahu uživatele k majetku nacházejícího se v České republice.

*„Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daň z nemovitostí je splatná u poplatníků daně provozujících zemědělskou výrobu a chov ryb ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31.srpna a do 30.listopadu běžného zdaňovacího období. Dále pak u ostatních poplatníků daně ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31.května a do 30.listopadu běžného zdaňovacího období.“*¹⁶

¹⁶ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 99

Daň z pozemků a daň ze staveb

Daň z pozemků spadá pod daň z nemovitostí, a je tedy upravována tímto zákonem. Od katastrálního zákona se odvíjí předmět této daně, avšak nezahrnuje všechny pozemky vedené v katastru nemovitostí. Tato situace nastává díky tomu, že jsou některé pozemky osvobozeny od daně, nebo existují takové pozemky, které nejsou zdaňovány. Všechny pozemky, které jsou v České republice a jsou vedeny katastrem nemovitostí, jsou předmětem daně z pozemků.

Předměty, které nepatří do předmětu této daně, jsou pozemky zastavěné stavbami v rozsahu půdorysu těchto staveb a také, kde se nachází lesy ochranného a zvláštního určení, a například i pozemky určené na obranu České republiky, apod. Vlastník pozemku je poplatníkem této daně, a pokud se jedná o pozemky vlastníci státem, je poplatníkem organizační složka státu, apod. Základ daně se spočítá násobením výměry pozemku s průměrnou cenou půdy, která je ve vyhlášce tohoto zákona. To se počítá pro pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů. Sazby této daně jsou uvedeny v připravené tabulce 6.

Tabulka 6: Sazba daně z nemovitosti u pozemků

Druh pozemku	Sazba daně
Orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	0,75%
Trvalý travní porost	0,25%
Hospodářský les	0,25%
Rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0,25%
Zastavěná plocha a nádvoří	0,20 Kč/ m ²
Stavební pozemek	2 Kč/m ²
Ostatní plocha	0,20 Kč/ m ²
Zpevněné plochy pozemků, užívané k následující podnikatelské činnosti: zemědělské prvovýroby, lesní a vodní hospodářství	1 Kč/m ²
Zpevněné plochy pozemků, užívané k následující podnikatelské činnosti: průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní podnikatelská činnost	5 Kč/m ²

Zdroj: vlastní zpracování dle - MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*

„Předmětem daně ze staveb jsou na území České republiky stavby, pro které byl vydán kolaudační souhlas nebo stavby užívané před vydáním kolaudačního souhlasu, způsobilé k užívání na základě oznámení stavebnímu úřadu, byty a nebytové prostory evidované v katastru nemovitostí.“¹⁷

Vlastník stavby, bytu či samostatného nebytového prostoru je považován za poplatníka této daně. Pokud jde o objekt spravovaný Pozemkovým fondem nebo Správou státních hmotných rezerv, jsou poplatníky tyto subjekty. Pokud vlastnické právo náleží více subjektům, jsou povinni tuto daň platit všichni společně a nerozdílně. Daň se neodvádí u staveb, které jsou majetkem státu, obcí, církve a u dalších staveb uvedené v zákonu. *„Základem daně je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období.“¹⁸* Pro byt a samostatný nebytový prostor je důležitá celková plocha v m², která je násobena koeficientem 1,20 a tímto způsobem se také stanovuje základ daně. Základní sazby daně jsou diferencovány podle účelu využití stavby. Tyto sazby jsou přehledně uvedeny v tabulce v příloze 1.

3.2.4 Daň silniční

Pokud jsou vozidla a jejich přípojná vozidla používána k podnikatelské činnosti nebo k činnostem, z nichž plynou příjmy, jsou předmětem daně silniční a musí být registrovány či provozovány na území České republiky. Za předmět daně se také považují vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny určená převážně k přepravě nákladů, a tyto vozidla musí mít registraci v ČR. Vozidla osvobozená od této daně jsou pro diplomatické mise a vozidla konzulárních úřadů, armádní vozidla a mnoho dalších. A z těch zajímavějších jsou to vozidla pod 12 tun na elektrický, hybridní nebo plynový pohon.

Za poplatníka se považuje osoba jak fyzická, tak i právnická, která provozuje vozidlo registrované v ČR a má technický průkaz k tomuto vozidlu. *„Základem daně je zdvihový objem motoru v cm³ u osobních automobilů s výjimkou osobních automobilů na elektrický pohon, součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav u návěsů a také největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav u ostatních vozidel.“¹⁹*

¹⁷ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 96

¹⁸ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*, s. 97

¹⁹ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*, s. 111

Sazba daně se určí buď podle zdvihového objemu motoru, nebo počtu náprav a jejich hmotností. Roční sazba daně ze základu daně u osobních automobilů činí při zdvihovém objemu motoru částky uvedené v tabulce 7. Podle počtu náprav a jejich největší povolené hmotnosti jsou sazby vyjádřeny v příloze 2.

Tabulka 7: Sazby daně silniční pro osobní automobily

Zdvihový objem motoru		Sazba
	do 800 cm ³	1 200 Kč
nad 800 cm ³	do 1 250 cm ³	1 800 Kč
nad 1 250 cm ³	do 1 500 cm ³	2 400 Kč
nad 1 500 cm ³	do 2 000 cm ³	3 000 Kč
nad 2 000 cm ³	do 3 000 cm ³	3 600 Kč
nad 3 000 cm ³		4 200 Kč

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*

3.2.5 Daně převodové

Předmětem převodových daní je převedení nebo přechod majetku, resp. bezúplatné nabytí majetku. Rozdělujeme tyto daně do tří skupin, a to na daň dědickou, darovací a z převodu nemovitostí.

Pro vypočítání daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí jsou osoby zařazeny do tří skupin vyjadřujících vztah poplatníka k zůstaviteli. Osoby zařazené do I. a II. skupiny, což jsou zjednodušeně příbuzní a manželé, daň neplatí. Pro ostatní (III. skupina) se zjistí daň podle tabulky daňových sazeb, což znamená zdanění základu sazbou 7 - 40 %.

Do I. skupiny patří příbuzní v řadě přímé a manželé, tj. pokrevní potomci ve všech stupních jako syn, vnuk, pravnuk a pokrevní předci jako otec, děd, praděd a dále i manželé. Do II. skupiny patří příbuzní v řadě pobočné, a to sourozenci, synovci, neteře strýcové a tety, manželé dětí, děti manžela, rodiče manžela, manželé rodičů. Do III. skupiny patří ostatní fyzické a právnické osoby. Informace o sazbách jsou uvedeny v tabulkách v příloze 3.

Daň dědická

Poplatníkem této daně je osoba nazývaná dědicem, který nabytí dědictví dvěma způsoby. Jedním je nabytí ze závěti a druhým ze zákona. Může se naskytnout příležitost, že se nabylo dědictví i kombinací oběma těmito způsoby. Za předmět se považuje dědění majetku nemovitých věcí, byty, movité věci, cenné papíry, peněžní prostředky, apod. Základ daně je lehce specifický, protože se majetek dědí i s dluhy zůstavitele, tudíž je za základ považovaná cena majetku snížená o prokázané dluhy tohoto zůstavitele.

Daň darovací

Nabyvatel, který získá bezúplatným nabitím nemovitost a movitý majetek nebo jiný majetkový prospěch na základě právního úkonu, je poplatníkem daně darovací. Nabyvatelem se mohou stát i právnické a fyzické osoby, které nemají trvalý pobyt nebo sídlo v tuzemsku, avšak v této situaci je poplatníkem vždy dárce. Pokud není dárce poplatníkem, je ručitelem. Byl-li ale majetek bezúplatně poskytnut nebo nabyt v tuzemsku, předmětem této daně pak je veškerý tento majetek, bez ohledu na státní příslušnost, pobyt či sídlo dárce nebo nabyvatele. Základem daně je cena majetku snížená o prokázané dluhy a podobné finanční povinnosti, které se váží k předmětu.

Daň z převodu nemovitostí

V této dani hrají velkou roli převodce a nabyvatel. Převodce je poplatníkem daně a nabyvatel je ručitelem. „*Také se poplatníkem stává převodce i nabyvatel, jde-li o výměnu nemovitostí, ale i převodce a nabyvatel jsou v tomto případě povinni platit daň společně a nerozdílně.*“²⁰ Za předmět daně z nemovitostí podle tohoto zákona je převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem úplatkem. Aktuální cena nemovitosti zjištěná v den nabytí je základem daně z převodu nemovitostí. Zjištěný základ se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru. U osob spadajících do I. - III. skupiny činí sazba daně 4% v roce 2013 ze základu daně.

²⁰ MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*, s. 103

3.3 Ekologické daně

Předmětem daně jsou například zemní plyn a některé další plyny, pevná paliva, jako černé a hnědé uhlí, a také elektřina. Zdaňovacím obdobím je měsíc. Do 25. dne po ukončení zdaňovacího období vzniká plátcům povinnost daň přiznat a zaplatit. Dodáním plynu, pevných paliv a dodáním elektřiny konečnému spotřebiteli na daňovém území vzniká povinnost ekologické daně přiznat a zaplatit. Vynásobením základu daně sazbou daně se získá výše této daně.

Správním orgánem v tomto případě jsou celní orgány, které vydávají povolení k nabytí osvobozených energetických produktů, a to i bez daně. Pokud toto povolení nemá fyzická či právnická osoba, nesmí jim být dodány energetické produkty. Sazby těchto daní jsou následně promítány v tabulce 8.

Tabulka 8: Sazby ekologických daní

Předmět daně	Sazba daně
Zemní plyn a některé další plyny:	
Svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn a ostatní ropné plyny v plynném stavu pro pohon motorů	264,80 Kč/MWh
Plyn pro výrobu tepla	30,60 Kč/MWh
Plyn používaný pro stacionární motory a v souvislosti se stavebními provozem	30,60 Kč/MWh
Pevná paliva:	8,50 Kč/GJ
Elektřina:	28,30 Kč/MWh

Zdroj: vlastní zpracování dle - MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*

Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

„Plátcem daně ze zemního plynu je dodavatel, který na daňovém území dodal plyn konečnému spotřebiteli, provozovatel distribuční soustavy, apod.“²¹ Daň se neplatí z plynu, který je určen pro výrobu tepla v domácnostech, k výrobě elektřiny nebo který slouží jako pohonná hmota pro plavby na vodách. Zákonem stanovené sazby této daně se liší pouze podle druhu dodávaného plynu. Množství plynu je měřeno v MWh spalného

²¹BusinessInfo.cz: *Oficiální portál pro podnikání a export* [online], [cit. 2012-11-4], Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html#registrace>>

tepla a je základem daně. Pokud není možné vyjádřit spalné teplo plynu v MWh, stanovuje se 15 MWh na tunu plynu.

Daň z pevných paliv

Plátcem daně z pevných paliv je převážně dodavatel, který na daňovém území dodal pevná paliva konečnému spotřebiteli. U paliv určených k výrobě elektřiny, koksu, jako pohonná hmota a jiné, se neplatí tato daň. „*Základem daně je množství pevných paliv vyjádřené v GJ spalného tepla v původním vzorku a sazbu daně činí částka 8,50 Kč/GJ spalného tepla v původním vzorku.*“²²

Daň z elektřiny

„*Dodavatel, který na daňovém území dodal elektřinu konečnému spotřebiteli, provozovatel distribuční soustavy a fyzická nebo právnická osoba, která použila elektřinu osvobozenou od daně k jiným účelům, než na které se osvobození od daně vztahuje, je plátcem daně z elektřiny.*“²³ Ekologicky šetrná elektřina je osvobozena od daně z elektřiny. Dále se pak také daň neplatí z vyrobené elektřiny v dopravních prostředcích a jiných. Sazba daně činí 28,30 Kč/MWh a základem daně z elektřiny je množství elektřiny v MWh.

²²*BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online], [cit. 2012-11-4], Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html#registrace>>

²³*BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online], [cit. 2012-11-4], Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html#registrace>>

4 Vlastní zpracování

4.1 Struktura daňových příjmů ve vybraných letech

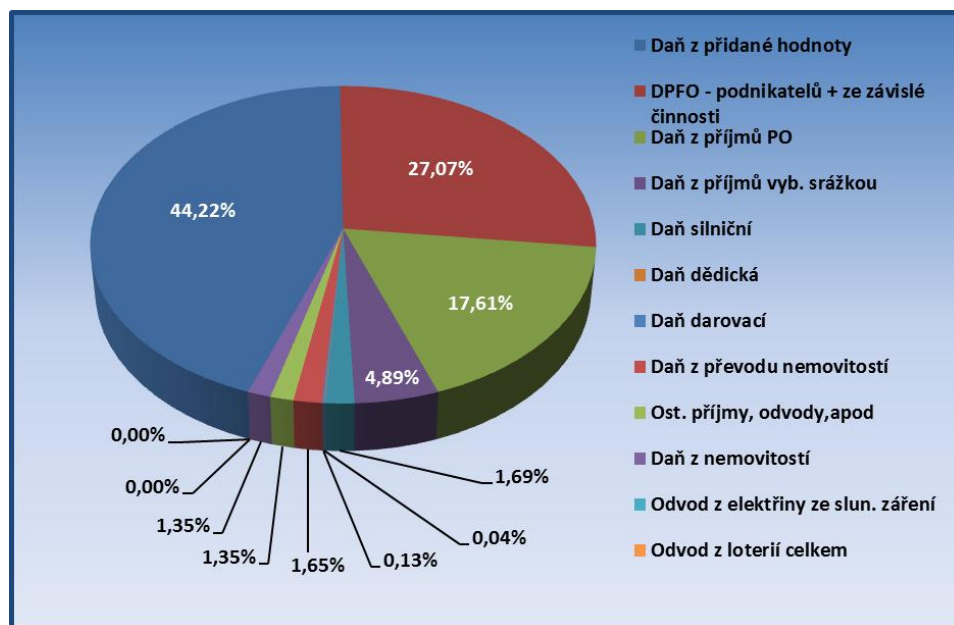
Pro analýzu a následnou korelaci daňových příjmů v České republice jsou sestaveny tabulky s odpovídajícími hodnotami daňových příjmů za daný rok. Hodnoty v tabulkách jsou uvedeny v mil. Kč. Zaměření je na časovou řadu 2000 – 2012, avšak vždy po třech letech. Jedná se zde o daně, které jsou uvedeny v aktuálních statistikách finanční správy, kterou spravuje Generální finanční ředitelství. Informace o vývoji české ekonomiky v uvedených letech vydává Český statistický úřad.

Vývoj v **roce 2000** je důsledkem obnovení ekonomiky v předchozím roce. Dochází zde k obnovení hospodářského růstu a ke zvýšení cen energií. Výsledkem toho je zhoršení obchodní bilance. HDP v běžných cenách dosahuje vysokého meziročního indexu, a tím dochází k příznivému obratu v české ekonomice. Míra inflace se drží nízko, i když mírně zrychluje.

Nezaměstnanost v této době se snižuje, až téměř zastavuje, a příliv zahraničních prostředků vytváří další dobré podmínky pro rozmach ekonomiky. Navzdory snížení vysoké nezaměstnanosti pasivní saldo státního rozpočtu stále zvyšuje státní dluh.

Tabulka v příloze 4 znázorňuje, kolik se vybírá na daních za rok 2000. Je zřejmé, že příjmy dosahují velkou část celkových příjmů do státního rozpočtu. Přesněji se jedná o 55,72 % a o hodnotu 329 922 mil. Kč. U daně z přidané hodnoty lze říci, že je nejvýznamnější pro tento rok. Na grafu 1 lze zpozorovat, že podíl této daně je 44,22 % na celkovém výběru daní a ve finančních prostředcích tato daň sčítá 145 908 mil. Kč. Dalšími významnými daněmi jsou daně z příjmů fyzických osob, z kterých plyne 89 295 mil. Kč a podíl této daně je 27,07 %. Daň z příjmů právnických osob je třetí nejvyšší daní, kde je procentuální vyjádření 17,61 % s částkou 58 088 mil. Kč. Výběr sčítá mnoho dalších daní, avšak ne všechny mají tak podstatnou část v daňových výběrech.

Graf 1: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2000 v procentuálním vyjádření

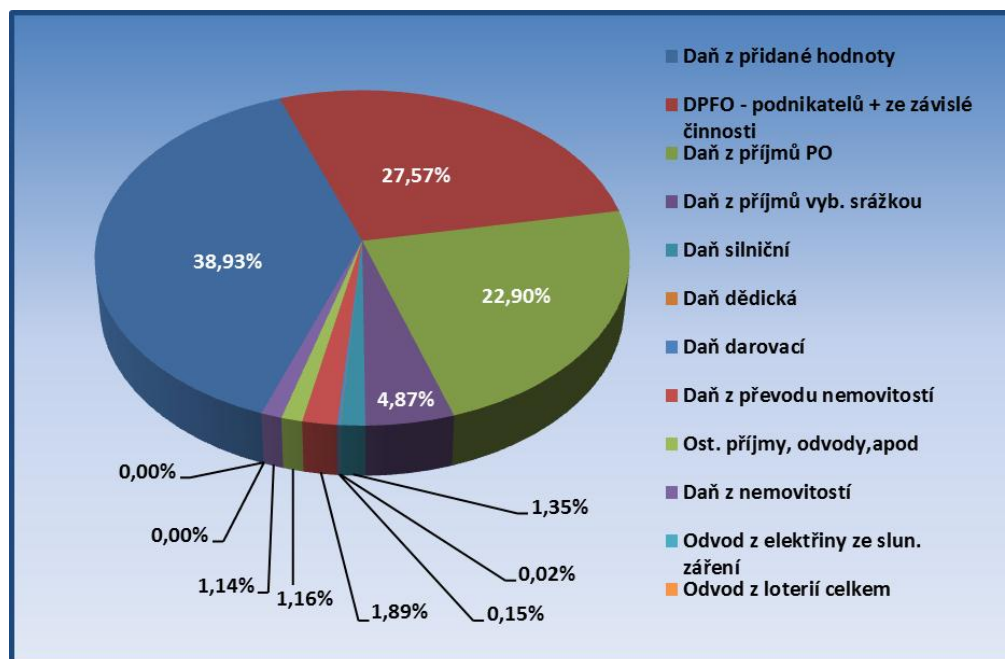

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Rok 2003 je pro českou ekonomiku velmi příznivý. Síla HDP se znatelně zvyšuje, a to je o to cennější, protože ekonomika Evropské unie se blíží stagnaci. Avšak tato dynamika není z dlouhodobého hlediska optimální. Průmyslová výroba, stavebnictví i maloobchodní prodej roste silným meziročním tempem. Rostoucí míra nezaměstnanosti se v průběhu roku blíží k 10% a HDP roste, to označuje, že produktivita práce stoupá. Deficit zahraničního obchodu je srovnatelný s předchozím rokem, nicméně saldo veřejných rozpočtů se vyvíjí podstatně méně příznivě. Tato zrychlující se ekonomika vypovídá o strmém nárůstu schodku veřejných financí. Zajímavostí pro tento rok je probíhající půlroční deflace.

V roce 2003 je zvýšené inkaso nominálních daňových příjmů téměř o 100 mld. Kč oproti roku 2000. Podle tabulky v příloze 5 je u daně z přidané hodnoty podíl této daně na příjmech nižší než 40 %. Přesněji jde o hodnotu 38,93 % vybraných peněžních prostředků z celkových 423 517 mil. Kč. Výběry daní z příjmů se zvyšují a u právnických osob činí 22,90 %. U daně z příjmů fyzických osob je podíl 27,57 %. Ostatní daně obsahují 10,60 % z celkového inkasa, proto jsou vylíčeny jen takové, které mají nejvýznamnější vztah k daňovým příjmům. Na grafu 2 je vidět procentuální přehled všech daní.

Graf 2: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2003 v procentuálním vyjádření

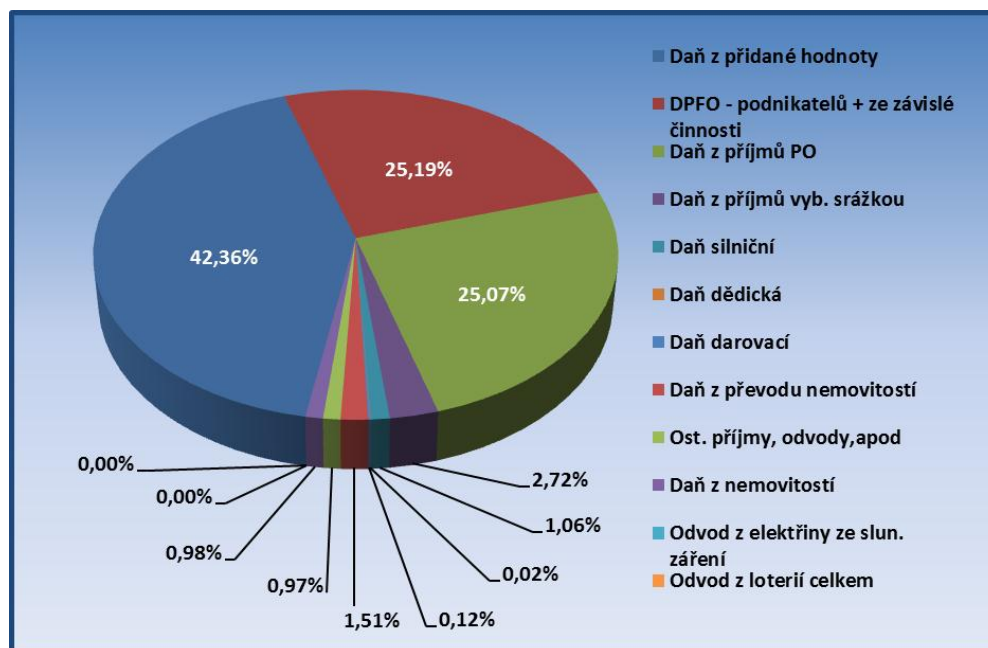

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

V roce 2006 je za hlavní soustředěnost české ekonomické veřejnosti považován vývoj světové ceny ropy. Také v průmyslové výrobě táhne úspěšně celé odvětví v nezměněném složení skupina nejúspěšnějších oborů a je zde i nadále rostoucí objem zakázek. Nabídka pracovních příležitostí se zvyšuje, tudíž není problém si najít práci, a míra nezaměstnanosti spadá v průběhu roku na mnohaleté minimum. V tomto roce dochází také k oslabování inflačních tlaků v ekonomice.

V roce 2006 daň z přidané hodnoty čítá 217 784 mil. Kč, což tvoří 42,36 % z celkových výběrů daní, jak je vyjádřeno v grafu 3. Ke vztahu k příjmům státního rozpočtu je podíl této daně 24,63 %. Daně z příjmů jsou téměř na shodné úrovni jak z hodnotového, tak i procentuálního hlediska. Jak je možno vidět v tabulce v příloze 6 u daně z příjmů fyzických osob a právnických osob je odchylka mezi těmito daněmi jen 621 mil. Kč, což není takový rozdíl. Z daně PO plyne 25,07 % do celkového inkasa daní pro rok 2006, a z fyzických osob jen o 0,12 % více než u PO.

Graf 3: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2006 v procentuálním vyjádření

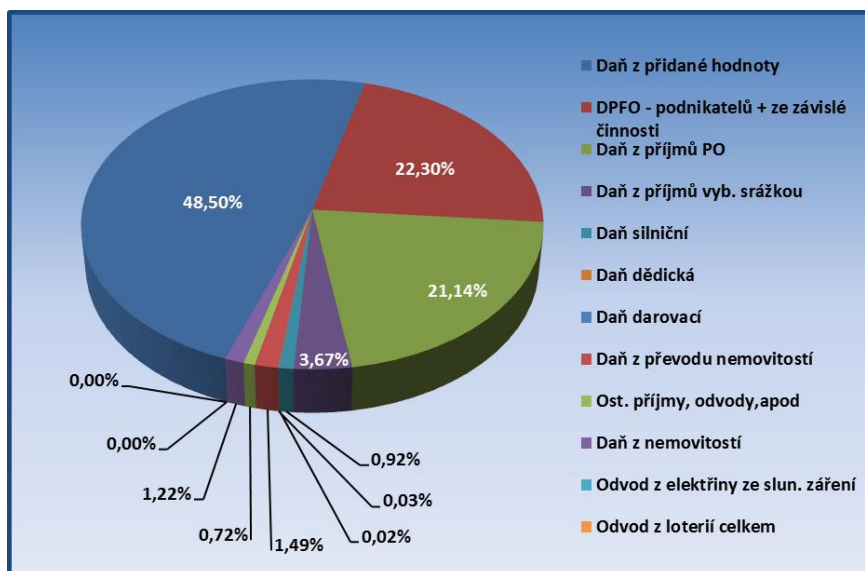
Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

V roce 2009 zažívá česká ekonomika silnou recesi a důsledky jsou dlouhodobější. To vše je zapříčiněno celosvětovou hospodářskou krizí, kde díky systému financování hypotečních úvěrů v USA vzniká finanční propast. Dopadem této propasti je kolaps největších amerických obchodníků s hypotékami a půjčkami. Celá situace má na svědomí historickou depreciaci amerického dolaru a propad světových burz. V České republice jsou vyvolány následky silné poklesy vývozu, vzrůstající nezaměstnanost, pokles průmyslové produkce a investic. Česká ekonomika je v roce 2009 velmi závislá na světovém vývoji, jedná se zde hlavně o země Evropské unie. Mezi hlavní priority České republiky v tomto roce patří boj proti daňovým únikům a modernizace daňových pravidel.

Procentuální vyjádření inkasa je uvedeno v grafu 4 a hodnoty jsou v mil. Kč v tabulce v příloze 7. Za základní kameny daňových příjmů v roce 2009 lze považovat z velké části daň z přidané hodnoty, která tvoří 48,50 % z celkových příjmů. Částkou 253 612 mil. Kč čítá nejvýznamnější daň v České republice. Dalšími dvěma daněmi, z kterých plyne dohromady necelých 44 %, jsou daň z příjmů právnických a fyzických osob. U daně z příjmů FO, která je součtem daní vybraných od podnikatelů a ze závislé činnosti, je částka 116 607 mil. Kč vyjádřena jako 22,30 % z 522 950 mil. Kč. Daň z příjmů PO je

nižší, avšak i tato daň je podstatná pro státní rozpočet. V porovnání s celkovým inkasem daní směřuje k třetímu místu s procentuálním podílem 21,14 % a částkou 110 543 mil. Kč.

Graf 4: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2009 v procentuálním vyjádření

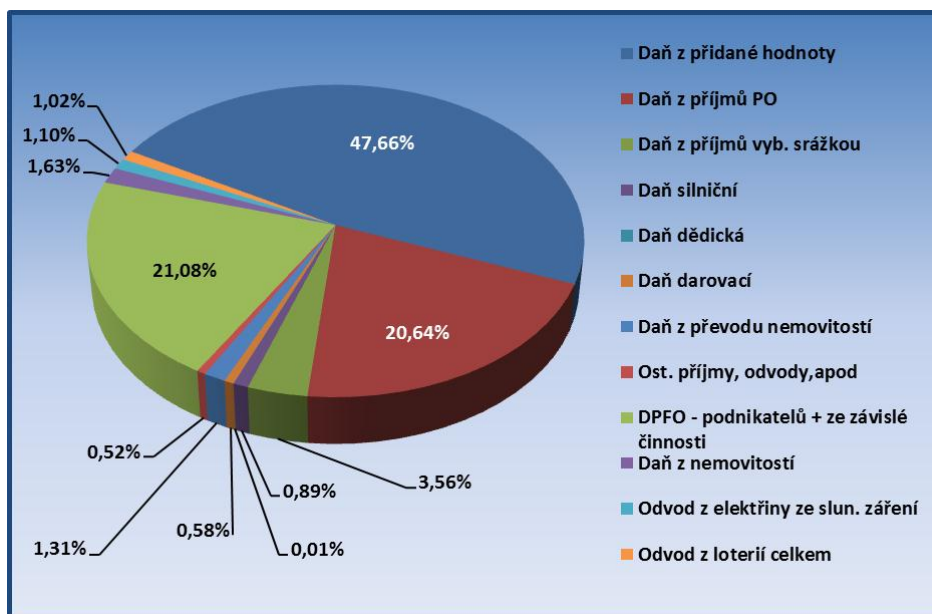

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Na vyřešení situace v zemích eurozóny velmi závisí vývoj české ekonomiky v **roce 2012**. Opět v tomto roce přispívá k růstu české ekonomiky zahraniční obchod, jehož saldo ovlivnilo i meziroční změnu HDP. Naopak nižší spotřeba domácností přispívá ke snížení ekonomiky klesajícími výdaji na konečnou spotřebu. Výkon průmyslu, oslabení stavebnictví a zemědělství snižují hrubou přidanou hodnotu. Jiné je to u sektoru služeb, který jako jediný přispěl k vývoji hrubé přidané hodnoty. V roce 2012 se zvyšuje zaměstnanost, a tento akt je přičítán opožděné reakci trhu práce. Také se zde zvyšuje počet podnikatelských subjektů.

Hodnoty inkasa plynoucích z daní za rok 2012 a správu daní lze promítnout do tabulkové formy v příloze 8. Jak se dá vyčíst z uvedených hodnot, DPH tvoří téměř 50 % z daňových výběrů v České republice za rok 2012. Přesný výčet procentuálních hodnot je ve výšečovém grafu 5. Zhruba 89 % z celkového výběru daní lze přiřadit ke třem nejvýznamnějším daním. Jedná se o daň z příjmů právnických osob s procentuálním podílem 20,64 %, daň z příjmů fyzických osob s 21,08% a daň z přidané hodnoty, ze které plyne do státního rozpočtu 47,66 % z celkových daňových příjmů.

Graf 5: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2012 v procentuálním vyjádření

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

4.2 Nejvýznamnější daně v ČR

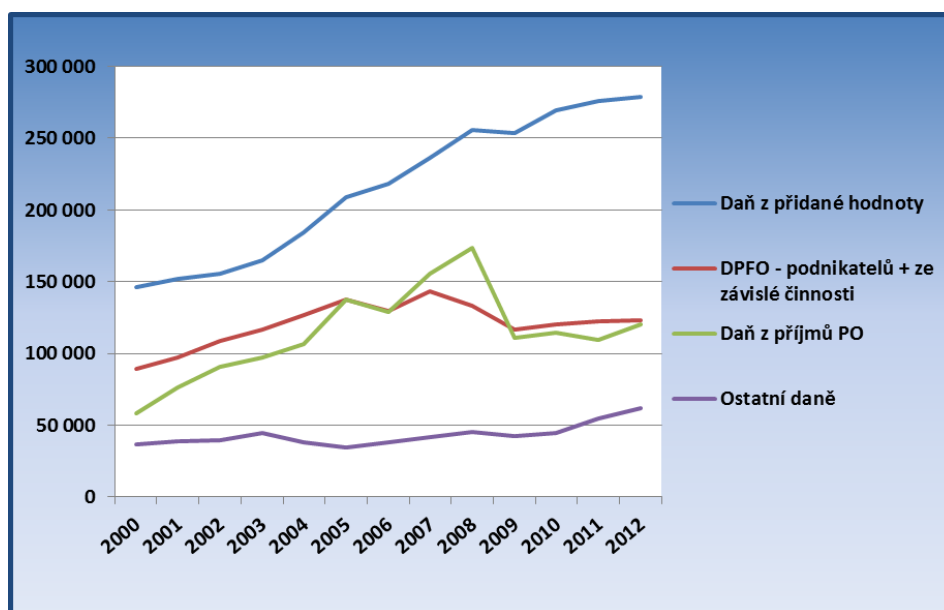
Dle dat České daňové správy, která spadá pod ministerstvo financí České republiky, je sestavena tabulka, v níž je přehledně průběžný výběr uvedených daní za třináctiletou časovou řadu od roku 2000 až do roku 2012. Hodnoty v tabulce jsou vyjádřeny v milionech Kč. Tabulka je přiložena jako příloha 9. Uvedené daně jsou příjmy státního rozpočtu a tvoří téměř vždy mírně **přes 50 %** z celkových příjmů státního rozpočtu. Hodnoty jsou znázorněné v příloze 10.

V příloze 9 si lze povšimnout, že až do roku 2011 nejsou stanoveny žádné hodnoty u daně z odvodu elektřiny ze slunečního záření. Je to následkem změny Zákona č. 180/2005 Sb. k 14. 12. 2010, o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie na Zákon č. 402/2010 Sb. Za předmět je považována vyrobená elektřina ze slunečního záření od prvního dne roku 2011 do 31. 12. 2013. Zákon se vztahuje pouze na zařízení, která byla uvedena do provozu v intervalu od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. Je zajímavé, že inkaso z této daně není pro první rok nejmenším možným podílem ze všech daní. Díky zákonu č. 202/1990 Sb., který byl k 30. 12. 2011 novelizován jako 458/2011 Sb., o odvodu z loterií a jiných podobných her, se v roce 2012 zvýšil příjem o celých 5,935 miliard Kč. Kdyby se zavedla tato daň dříve, určitě by to vedlo k menšímu schodku státního rozpočtu.

Výběr pomocí průběhu inkasa uvedených daní v ČR 2000 - 2012

Je nutné se vrátit k názvu této podkapitoly, a to nejvýznamnější daně v České republice. Dle tabulky v příloze 11 je vytvořen spojnicový graf 6, který ukazuje průběh inkasa všech uvedených daní od roku 2000 až do roku 2012. A podle toho jsou vybrány daně, které ve vztahu ke státnímu rozpočtu mají největší podíl na příjmech z celkové částky všech vybraných daní, a to z dlouhodobého hlediska. Daně s nízkým podílem na celkovém inkasu jsou sečteny a vyjádřeny v tabulce jako ostatní daně.

Graf 6: Průběh inkasa uvedených daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Jak lze vyčíst z grafu, největší přínos za třináct let má daň z přidané hodnoty. Tato vybíraná daň se v průběhu let stupňuje a v roce 2012 dosahuje 278,231 miliard Kč, téměř dvojnásobku roku 2000. U daně z přidané hodnoty se zaznamenal mírný pokles inkasa pouze v roce 2009, jinak vždy roste. Vztah ke státnímu rozpočtu je až velmi důležitý, DPH tvoří více než jednu čtvrtinu příjmů z celkového státního rozpočtu.

Druhou nejvýznamnější daní při výběru do státního rozpočtu ČR je daň z příjmů fyzických osob. V tabulce jsou uvedeny a v grafu jsou vyznačeny hodnoty, kde daň není rozdělena na daň podnikatelů a ze závislé činnosti, ale součet těchto dvou daní jako celek. V průměru je výběr za třináct posledních let kolem 120 miliard Kč, avšak ne vždy se na tento průměr křivka dostane. Největší nárůst je v prvních pěti letech této časové řady, a to celkem

o téměř 48 miliard Kč. Poklesem, kterým byl státní rozpočet zasažen nejvíce, je v rozmezí od r. 2007 – 2009, kde byl rozdíl 27 miliard Kč.

Třetí daní, kterou se zde zabývá, je daň z příjmů právnických osob. V grafu je u této daně vidět vývoj střídavě progresivně-degresivní po celou dobu sledování. Úpadkem výběru je rozmezí mezi lety 2008 – 2009, kdy největší meziroční skok je vyčíslen na více než 63 miliard Kč.

4.3 Porovnání nejvýznamnějších daní 2000 – 2012

Po odhalení daní, které spadají mezi nejvýznamnější v daňovém systému České republiky, je zapotřebí využití korelace pro třináctiletou časovou řadu. Zjišťuje se příčina, proč tyto daně v určitých letech rostou či klesají, co je následkem těchto jevů, apod. Jedná se o časovou řadu, která probíhá v intervalu od roku 2000 až do roku 2012. Soustředění je na daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob.

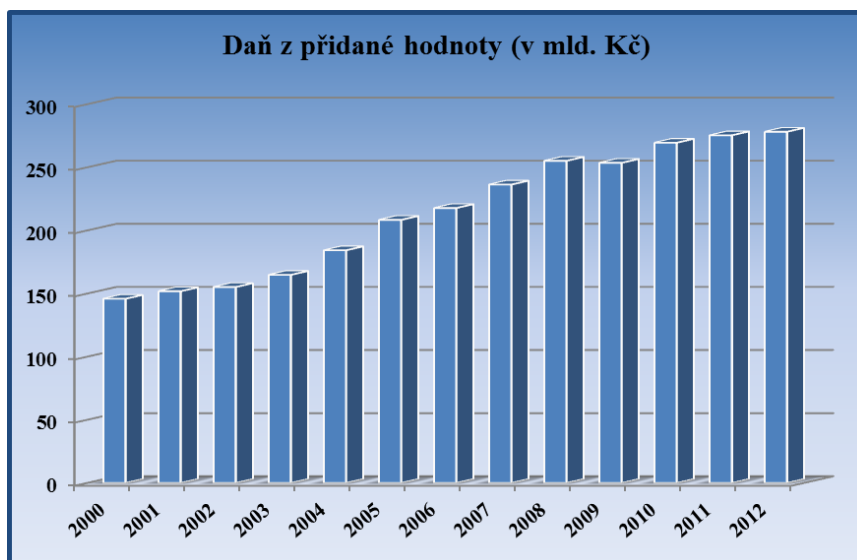
4.3.1 Daň z přidané hodnoty

Na grafu 7 je vidět zvyšující se tendence příjmů u daně z přidané hodnoty. Tato daň je v rozmezí let 2000 až 2012 největší a nejvýznamnější daní v daňové soustavě České republiky, díky níž získává státní rozpočet takové množství peněz. Těmito finančními prostředky jsou dále financovány rozpočty obcí, krajů, měst, různých státních institucí, podniků, apod. Vláda je přímo závislá na inkasu této daně. DPH je daní čím dál více stabilnější, protože její příjmy jsou méně pohyblivé a výběr ve skutečnosti obstarává stálý zdroj finančních prostředků. Pro mezinárodní porovnávání je důležitým faktorem hrubý obrát DPH, který je vytvářen součtem všech světových prodejů, nákupů a výdajů české společnosti na DPH.

Sazby nepřímých daní, v tomto případě DPH, v rozmezí 2000 až 2012 spíše stagnují. Výhodou vstupu České republiky do Evropské unie je snížení základní sazby z 22 % na 19 %, a tím dochází takřka k vyrovnání sazby s jinými státy. Česká republika zaznamenává u této daně od roku 2005 do roku 2012 nárůst o dva procentní body, tj. z 19 % na současných 21%. Ve stejném časovém úseku se snížená sazba daně z přidané hodnoty zvyšuje z 5ti procentní sazby o 10 procentních bodů, na dosavadních 15%. Dle konvergenčního programu pro listopad 2007 je předpoklad této změny zvýšení příjmů

státního rozpočtu o 27 - 29 mld. Kč. Až k takové změně nedochází, ale zvýšení inkasa této daně o 19 mld. Kč je také velmi příznivý.

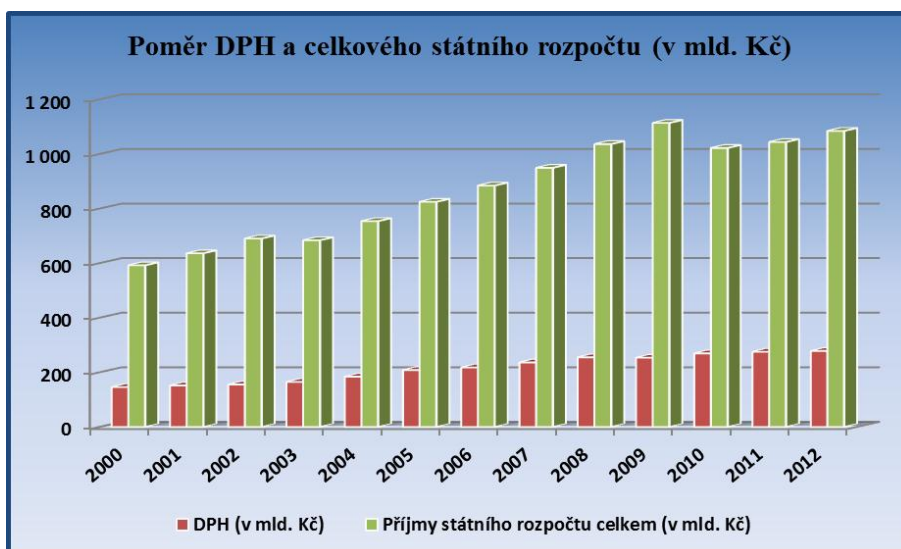
Graf 7: Průběh DPH v letech 2000 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Pro lepší přehled jsou hodnoty daně z přidané hodnoty srovnány s celkovými příjmy státního rozpočtu v grafu 8. Příjmy DPH se jeví jako stabilní v rozsahu podílu na rozpočtu 25 % (+/- 2 %). V příloze 13 jsou hodnoty vloženy do přehledné tabulky.

Graf 8: Poměr DPH a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle – MFČR a České daňové správy

Tabulka v příloze 12 ukazuje, že v průběhu 13ti leté časové řady nedochází k meziročnímu poklesu příjmů daně z přidané hodnoty. Výjimku tvoří pokles o 1 mld. Kč mezi lety 2008 a 2009. V letech 2008 – 2010 prochází česká ekonomika recesí, která je způsobena světovou finanční krizí. Tuto krizi má za následek americká hypoteční krize v roce 2007. I přes tuto krizi vykonává DPH svoji vedoucí roli na daňových příjmech.

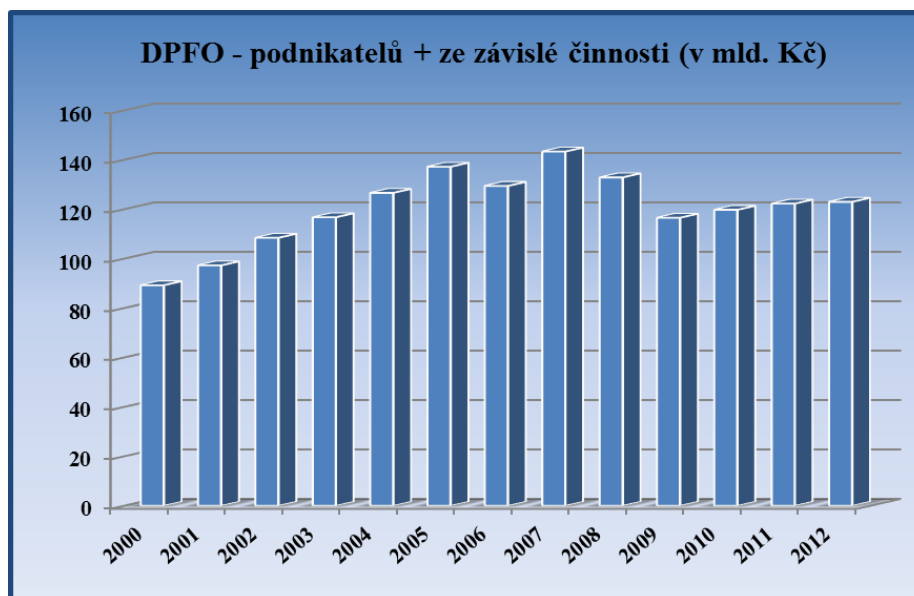
V roce 2010 dochází ke zvýšení obou sazeb u daně z přidané hodnoty o jeden procentní bod, kterým se Parlament České republiky snaží zvýšit meziroční příjmy z této daně až o 18 mld. Kč v akruálním vyjádření v roce 2010 – 2012. Toto se ovšem nedaří a probíhá ke zvýšení příjmů v průměru jen o 8 mld. Zvyšování podílů nepřímých daní na HDP v roce 2008 o 0,3 % oproti roku 2007 je hlavně díky zvýšení snížené sazby DPH z 5 % na 9 %. Tento převrat nejvíce ovlivňuje potraviny, ubytovací služby a hromadnou dopravu.

4.3.2 DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti

V tabulkové formě v příloze 14 jsou uvedeny hodnoty finančních prostředků, které jsou vybrány v průběhu let 2000 – 2012 z daně z příjmů fyzických osob. V tomto případě není DPFO rozdělena na příjmy plynoucí z podnikatelské činnosti, ani na příjmy plynoucí ze závislé činnosti, ale jsou uvedeny společně pod jednou daní. Na grafu 9 je viditelné, jak mají tyto příjmy meziroční rostoucí tendenci vždy zhruba o 10 mld. Kč až do roku 2005. Rok 2006 je v porovnání s předchozím a následujícím rokem ve ztrátě. To je příčinou efektivního zdanění, neboli snížením dvou nejnižších sazeb z 15 % na 12 % a z 20 % na 19 % je snaha zvětšit motivaci k aktivnějšímu zájmu v tržním prostředí. Také se zde zavádějí slevy na dani.

Další významnou změnou je sjednocení sazeb daně z příjmů fyzických osob v roce 2008 na úroveň 15 % z tzv. superhrubé mzdy. Dále se také mění slevy na poplatníka z dosavadních 7 200 Kč na 24 840 Kč, avšak tato změna není stálá a hned v dalším roce se sníží na 16 560 Kč. V roce 2011 se zavádí 19 % sazba daně, která se až do současnosti nemění.

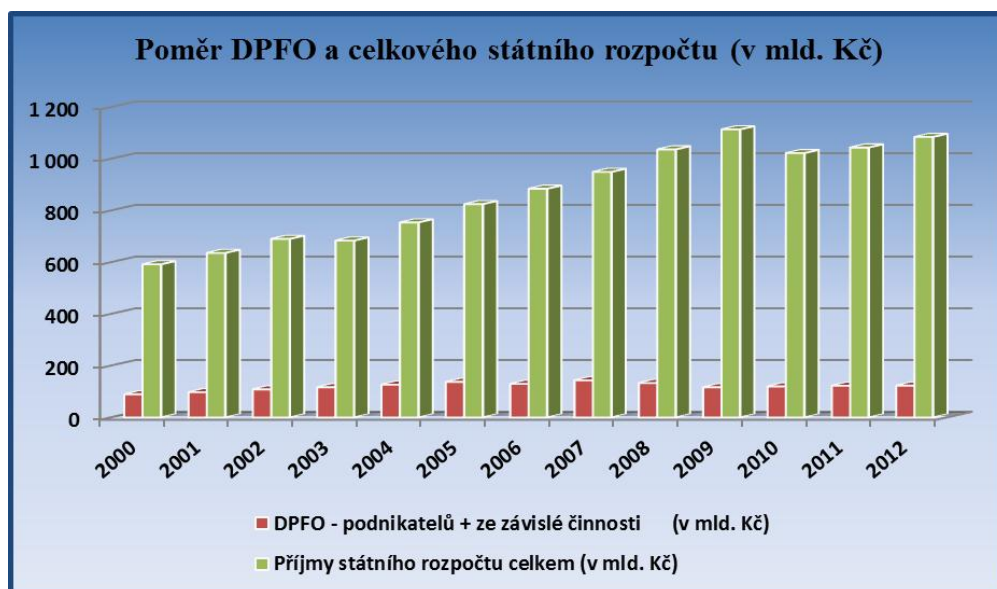
Graf 9: Průběh DPFO v letech 2000 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Pro vztah ke státnímu rozpočtu jsou hodnoty daně z příjmů fyzických osob srovnány s jeho celkovými příjmy v grafu 10. V příloze 15 jsou hodnoty vloženy do přehledné tabulky.

Graf 10: Poměr DPFO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

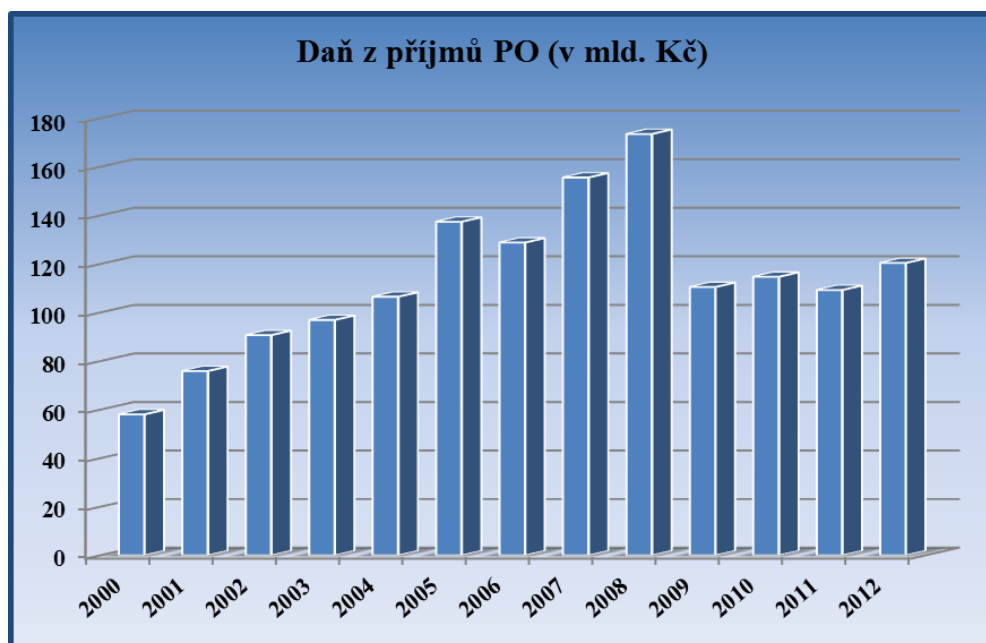
Zdroj: vlastní zpracování dle – MFČR a České daňové správy

4.3.3 Daň z příjmů PO

Od roku 2000 se daňové sazby stále snižují. V rozmezí 2000 - 2012 je rozdíl mezi sazbami o celých 12 procentních bodů. V souvislosti se snížením sazby DPPO, pro přilákání zahraničních investorů, v roce 2008 z 24 % na 21 %, následuje další snížení v roce 2009 na 20 % a v roce 2010 na 19 %. Pro další roky se už redukce daňových sazeb nepředpokládá.

Důležitým sektorem pro mezinárodní srovnávání jsou hrubé objemy zaplacených a vybraných daní z příjmů právnických osob. V tabulce v příloze 16 jsou uvedeny hodnoty, které byly vybrány na dani z příjmů právnických osob od roku 2000 až do roku 2012. Tyto hodnoty jsou následně použity a přepracovány do sloupcového grafu 11, aby byly nárůsty a poklesy mezi jednotlivými roky zřetelné. Jak si lze povšimnout, v prvních 5ti letech nejsou nárůsty tak výrazné. Avšak po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 se roční příjem z této daně zvýšil o 30 mld. Kč. To je způsobené převážně otevřením české ekonomiky do eurozóny, většími exporty do vedlejších zemí, apod. Finanční prostředky od bank prostřednictvím investičních úvěrů v tomto období narůstají.

Graf 11: Průběh DPPO v letech 2000 - 2012

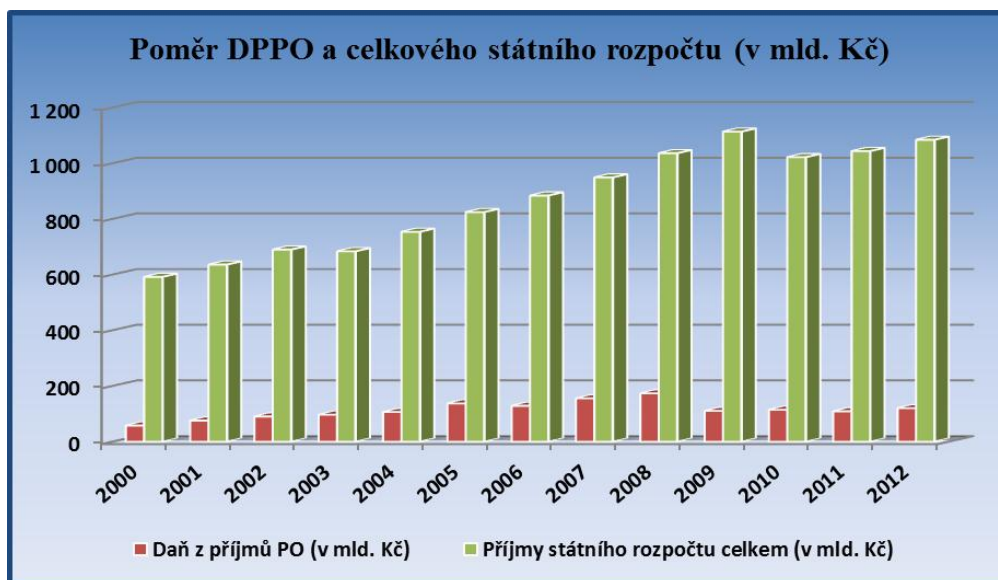

Zdroj: vlastní zpracování dle MFČR

Nejvyšším meziročním rozdílem v průběhu 13ti letého pozorovaného intervalu mezi inkasem daně z příjmů právnických osob je 63 mld. Kč v roce 2009 oproti roku 2008. Úbytek zahraniční poptávky prudce klesá a průmyslová produkce v české ekonomice se koncem roku 2007 snižuje. To způsobuje největší problémy exportním podnikům. Ve druhé polovině roku 2008 se finanční situace většiny podniků začíná zhoršovat, podniky mají problémy se splácením svých závazků a banky podstupují zvyšující se kreditní riziko v podnikovém sektoru. Podniky vzdorují zpřísnění finančních podmínek při úvěrech. Dopady finanční krize jsou nejsilnější v posledních třech měsících roku 2008, kdy přispívají k výraznému snížení inflace a propadu hospodářského růstu. Dochází zde i k oslabení koruny a změně ve vývoji míry nezaměstnanosti, a to k jejímu nárůstu. Po této krizi dochází jen k slabému oživení české ekonomiky v roce 2010.

Pro vztah ke státnímu rozpočtu jsou hodnoty daně z příjmů právnických osob opět srovnány s jeho celkovými příjmy v grafu 12. V příloze 17 jsou hodnoty vloženy do přehledné tabulky.

Graf 12: Poměr DPPO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle – MFČR a České daňové správy

5 Závěr

V bakalářské práci je zmíněn pohled na ekonomiku procházející různými daňovými reformami, na vstup České republiky do Evropské unie a také na dopad světové finanční krize v roce 2008.

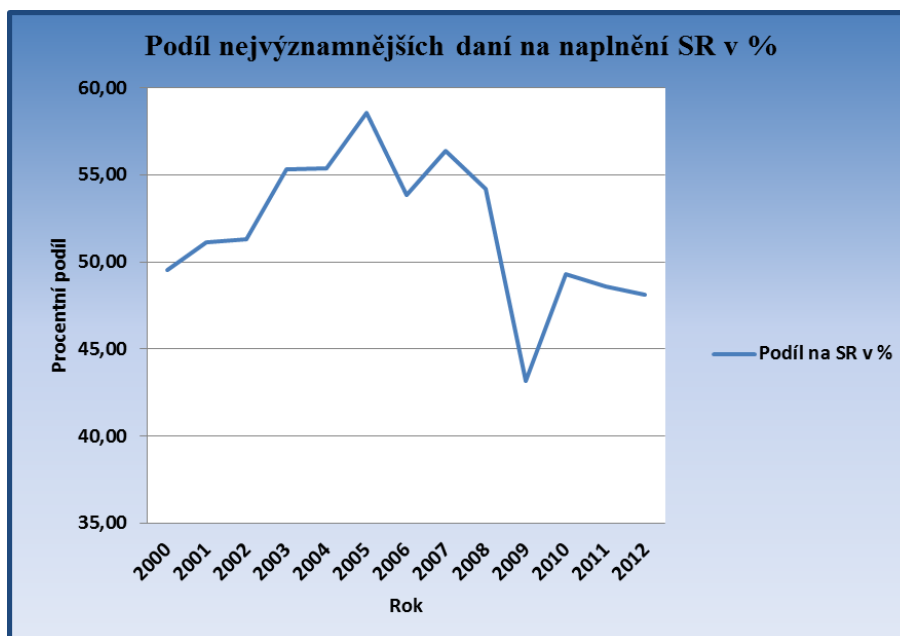
Je známo, pomocí jakých položek se naplňuje státní rozpočet. Jedná se o daně přímé, do kterých spadají daně z příjmu fyzických osob a právnických osob, daň z nemovitosti, daň z převodu nemovitosti, dědická a darovací a daně silniční. Daně nepřímé zahrnují spotřební daně a daň z přidané hodnoty, dále sociální pojištění, Evropské fondy a ostatní příjmy (zisk ze státní účasti v podnicích a příjmy z privatizace).

Nejvýznamnějšími daněmi z hlediska naplňování státního rozpočtu jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Pomocí výběru těchto daní české ekonomiky v letech 2000 - 2012 se zjišťuje, proč tyto daně rostou či klesají, co je následkem této situace, apod. Sloupcové grafy znázorňují, kde jsou změny v inkasu u jednotlivých daní, a tyto změny jsou dále charakterizovány.

Přehled jejich výběru je zpracován v tabulce v příloze 18. Graf 13 přehledně vyznačuje průběh podílu těchto tří nejhlavnějších daní na naplnění státního rozpočtu ČR v procentech.

Od roku 2000 do roku 2005 je nárůst výběru o 9 % na nejvyšší hodnotu 58,57 %. Mírný propad v roce 2006 představující 4,73 % je z části vykompenzován v roce 2007 o hodnotu 2,56 %, následuje mírný pokles v roce 2008 následující strmým pádem v roce 2009 na nejnižší dosaženou hodnotu 43,16 %. V roce 2010 roste podíl na SR na hodnotu 49,32 % a nadále roky 2011 a 2012 představují stagnaci. Na průběhu grafu je jasně zřetelný dopad světové finanční krize na Českou republiku po roce 2008.

Graf 13: Podíl nejvýznamnějších daní na naplnění SR v %

Zdroj: vlastní zpracování dle - MFČR a České daňové správy

V roce 2000 dochází k růstu cen energetických surovin díky posílení české koruny oproti americkému dolaru. Díky pokroku v restrukturalizaci ekonomiky roste také sofistikovaná produkce s vysokou přidanou hodnotou. Cílem měnové politiky je cenová stabilita. V roce 2003 dochází k rychlejšímu růstu české ekonomiky. Na příjmovou stranu státního rozpočtu se v roce 2009 současně promítá jak dopad ekonomické krize na daňové příjmy vládního sektoru, tak odraz opatření přijatých vládou na zmírnění krizových důsledků.

Ať už v daném období byly provedeny změny v sazbách daní jakékoli, je patrný vzrůstající trend v objemu daní. Nejedná se samozřejmě jen o úspěšnost v jejich výběru. Tento trend je dobře zachycen v grafech zpracovaných v kapitole 4 i v závěrečné příloze 18 a v grafu 13.

Významným okamžikem je ovšem období roku 2008, resp. 2009, kdy se křivka zlomově mění. Její hodnoty odpovídají vlivu celosvětové hospodářské krize, která dopadla i na českou ekonomiku.

Za povšimnutí stojí, že hodnota DPH roste od roku 2000 do roku 2012 až na dvojnásobek hodnoty původní, v daňovém inkasu na 278,231 mld. Kč. Daň z příjmů fyzických osob

vykazuje rovnoměrný nárůst prvních pět let, hodnoty této změny dosahují téměř 48 mld. Kč. Nelze zapomenout na daň z příjmů právnických osob, u které je propad mezi lety 2008 – 2009 o celých 63 mld. Kč.

Mohlo by se zdát, že daňová politika je věcí pouze ekonomickou. Tento pohled by byl velmi zjednodušený. Ve velké míře se jedná o politickou záležitost, nezdědka dochází k tomu, že původně životaschopná a dobrá myšlenka určité reformy či změny se roztříští v jednání napříč politickým spektrem a na konci vychází cosi, co s původním záměrem nemá nic společného. Existuje pochopitelně rozdíl v tom, z jakého pohledu se na výši daně díváme. Pohled shora, tedy pohled státu, se liší od pohledu daňového poplatníka, na něhož daňové zatížení dopadá. Bylo by velkou chybou nebrat ohled na důvěru občana v nastavení celého systému, což nás přivádí zpátky k politice. Ovzduší politické nestability není dobrým prostředím pro její získání. Přitom cesta k důvěře možná není až tak složitá. Jedná se spíše o ochotu a schopnost prosazení.

Naplňování státního rozpočtu je jednou z prioritních podmínek pro celé fungování státu a výběr daní ve svém objemu představuje jeho podstatnou část.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace:

- BRABEC, František a kol. *Daně 2008: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2008*. 1. vyd. Praha: © ASPI a.s., 2008, 1086 s. ISBN 978-80-7357-349-2.
- DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2012: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 7. aktual. vyd. Praha: GRADA, 2012, 224 s. ISBN 978-80-247-4272-8.
- DUŠEK, Jiří. *DPH 2012 – Zákon s přehledy*. 9. vyd. Praha: GRADA, 2012, 256 s. ISBN 978-80-247-4080-5.
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*. 21. vyd. Praha: © GRADA Publishing, a.s., 2012, 264 s. ISBN 978-80-247-4254-0.
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013*. 22. vyd. Praha: © GRADA Publishing, a.s., 2013, 272 s. ISBN 978-80-247-4643-2.
- SOBOTOVÁ, Marta. *Daně a poplatky 1993: Průvodce novou soustavou*. 1. vyd. Ostrava: © SAGIT, 1992, 83 s. ISBN 80-901215-2-7.
- ŠULCOVÁ-SEIDLOVÁ, Marta. *Daňová soustava*. 5. přeprac. vyd. Praha: © Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2004, 112 s. ISBN 80-213-1204-1.
- TKÁČ, Radislav. *Daň z příjmů právnických osob: z pohledu běžné praxe a styku s finančním úřadem*. 1. vyd. Ostrava: © MIRAGO, 1993, 98 s.
- VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2012*. 10. aktual. vyd. Praha: 1.VOX a.s., 2012, 356 s. ISBN 978-80-86324-86-9.

Internetové zdroje:

- Berne.cz: Daňový portál pro všechny* [online]. © CLASIC 2010 – 2011 [cit. 2012-7-14]. Dostupné z: <<http://www.berne.cz/>>.
- BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. © 1997 – 2013 [cit. 2012-11-4]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/>>.
- Generální finanční ředitelství, Česká daňová správa: Finanční správa* [online]. © 2006 – 2013 [cit. 2013-1-24]. Dostupné z: <<http://cde.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cde/>>.
- Česká národní banka* [online]. © 2003 – 2013 [cit. 2013-1-25]. Dostupné z: <<http://www.cnb.cz/cs/index.html>>.

- Český statistický úřad* [online]. © 2013 [cit. 2013-1-13]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/>>.
- Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2013-2-14]. Dostupné z: <<http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>>.
- Ministerstvo financí ČR* [online]. © 2005 – 2009 [cit. 2013-2-17]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/>>.
- Podnikatel.cz: Průvodce vaším podnikáním* [online], © 2007 – 2013 [cit. 2013-1-10]. Dostupné z: <<http://www.podnikatel.cz/>>.
- Sagit: Daňový poradce* [online]. © 1996 – 2013 [cit. 2012-11-23]. Dostupné z: <<http://www.sagit.cz/pages/lexikonhesla.asp?cd=74&typ=r>>.

7 Seznam tabulek, grafů a schémat

Seznam tabulek

Tabulka 1: Historický vývoj sazby DPH.....	17
Tabulka 2: Sazby a výpočet daně z tabákových výrobků	18
Tabulka 3: Sazby a výpočet daně z piva	19
Tabulka 4: Sazby daně z vína a meziproductů.....	20
Tabulka 5: Sazby daně z minerálních olejů	21
Tabulka 6: Sazba daně z nemovitosti u pozemků	22
Tabulka 7: Sazby daně silniční pro osobní automobily	24
Tabulka 8: Sazby ekologických daní	26

Seznam grafů

Graf 1: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2000 v procentuálním vyjádření.....	29
Graf 2: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2003 v procentuálním vyjádření.....	30
Graf 3: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2006 v procentuálním vyjádření.....	31
Graf 4: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2009 v procentuálním vyjádření.....	32
Graf 5: Přehled inkasa uvedených daní v ČR v roce 2012 v procentuálním vyjádření.....	33
Graf 6: Průběh inkasa uvedených daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč).....	34
Graf 7: Průběh DPH v letech 2000 - 2012.....	36
Graf 8: Poměr DPH a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012	36
Graf 9: Průběh DPFO v letech 2000 - 2012	38
Graf 10: Poměr DPFO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012	38
Graf 11: Průběh DPPO v letech 2000 - 2012	39
Graf 12: Poměr DPPO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012	40
Graf 13: Podíl nejvýznamnějších daní na naplnění SR v %.....	42

Seznam schémat

Schéma 1: Rozpočtové rozdělení DPH v letech 2013 – 2015 (v %)	59
Schéma 2: Rozpočtové rozdělení DPPO v letech 2013 – 2015 (v %).....	59
Schéma 3: Rozpočtové rozdělení DPFO z podnikání v letech 2013 – 2015 (v %)	60
Schéma 4: Rozpočtové rozdělení DPFO ze závislé činnosti v letech 2013 – 2015 (v %).....	61

8 Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1: Sazby daně ze staveb	48
Příloha 2: Roční sazby daně silniční podle největší povolené hmotnosti a počtu náprav ..	49
Příloha 3: Sazby daně dědické a darovací	50
Příloha 4: Inkaso daňových příjmů 2000.....	51
Příloha 5: Inkaso daňových příjmů 2003.....	51
Příloha 6: Inkaso daňových příjmů 2006.....	52
Příloha 7: Inkaso daňových příjmů 2009.....	52
Příloha 8: Inkaso daňových příjmů 2012.....	53
Příloha 9: Přehled průběhu inkasa uvedených daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč)	54
Příloha 10: Podíl daňového inkasa na celkových příjmech státního rozpočtu	55
Příloha 11: Přehled průběhu inkasa souhrnných daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč).....	56
Příloha 12: Průběh DPH v letech 2000 - 2012	57
Příloha 13: Poměr DPH a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012.....	57
Příloha 14: Průběh DPFO v letech 2000 - 2012	57
Příloha 15: Poměr DPFO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012.....	57
Příloha 16: Průběh DPPO v letech 2000 - 2012	57
Příloha 17: Poměr DPPO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012.....	57
Příloha 18: Výběr nejvýznamnějších daní a jejich podíl na SR v letech 2000 - 2012 (v mld. Kč).....	58
Příloha 19: Rozdělení daní do obcí, měst a státu za rok 2013.....	58

Příloha 1: Sazby daně ze staveb

Druh nemovitosti	Sazba daně
Obytný dům	2 Kč/m ²
Ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	2 Kč/m ²
Stavba pro individuální rekreaci, rodinný dům využívaný pro individuální rekreaci	6 Kč/m ²
Stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro individuální rekreaci	2 Kč/m ²
Garáž vystavěná odděleně od obytného domu	8 Kč/m ²
Stavba užívaná pro podnikatelskou činnost - zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	2 Kč/m ²
Stavba užívaná pro podnikatelskou činnost - průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	10 Kč/m ²
Stavba užívaná pro podnikatelskou činnost - ostatní podnikatelská činnost	10 Kč/m ²
Ostatní stavba	6 Kč/m ²
Byt	2 Kč/m ²
Samostatný nebytový prostor užívaný pro podnikatelskou činnost - zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	2 Kč/m ²
Samostatný nebytový prostor užívaný pro podnikatelskou činnost - průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba	10 Kč/m ²
Samostatný nebytový prostor užívaný pro podnikatelskou činnost - ostatní podnikatelská činnost	10 Kč/m ²
Samostatný nebytový prostor užívaný jako garáž	8 Kč/m ²
Ostatní samostatný nebytový prostor	2 Kč/m ²

Zdroj: vlastní zpracování dle - MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1.1.2013*

Příloha 2: Roční sazby daně silniční podle největší povolené hmotnosti a počtu náprav

1 náprava	
do 1 tuny	1 800 Kč
nad 1t do 2t	2 700 Kč
nad 2t do 3,5t	3 900 Kč
nad 3,5t do 5t	5 400 Kč
nad 5t do 6,5t	6 900 Kč
nad 6,5t do 8t	8 400 Kč
nad 8t	9 600 Kč

2 nápravy	
do 1 tuny	1 800 Kč
nad 1t do 2t	2 400 Kč
nad 2t do 3,5t	3 600 Kč
nad 3,5t do 5t	4 800 Kč
nad 5t do 6,5t	6 000 Kč
nad 6,5t do 8t	7 200 Kč
nad 8t do 9,5t	8 400 Kč
nad 9,5t do 11t	9 600 Kč
nad 11t do 12t	10 800 Kč
nad 12t do 13t	12 600 Kč
nad 13t do 14t	14 700 Kč
nad 14t do 15t	16 500 Kč
nad 15t do 18t	23 700 Kč
nad 18t do 21t	29 100 Kč
nad 21t do 24t	35 100 Kč

3 nápravy	
do 1 tuny	1 800 Kč
nad 1t do 3,5t	2 400 Kč
nad 3,5t do 6t	3 600 Kč
nad 6t do 8,5t	6 000 Kč
nad 8,5t do 11t	7 200 Kč
nad 11t do 13t	8 400 Kč
nad 13t do 15t	10 500 Kč
nad 15t do 17t	13 200 Kč
nad 17t do 19t	15 900 Kč
nad 19t do 21t	17 400 Kč
nad 21t do 23t	21 300 Kč
nad 23t do 26t	27 300 Kč
nad 26t do 31t	36 600 Kč
nad 31t do 36t	43 500 Kč
nad 36t	50 400 Kč

4 nápravy a více náprav	
do 18t	8 400 Kč
nad 18t do 21t	10 500 Kč
nad 21t do 23t	14 100 Kč
nad 23t do 25t	17 700 Kč
nad 25t do 27t	22 200 Kč
nad 27t do 29t	28 200 Kč
nad 29t do 32t	33 300 Kč
nad 32t do 36t	39 300 Kč
nad 36t	44 100 Kč

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1.1.2012*

Příloha 3: Sazby daně dědické a darovací

Sazba daně dědické a daně darovací u osob zařazených do:

Daň činí při základu daně:				
1 · S K U P I N Y	přes Kč	do Kč	Sazba daně	
	-	1 000 000	1,00%	
	1 000 000	2 000 000	10 000 Kč a 1,3 %	ze základu přesahujícího 1 000 000 Kč
	2 000 000	5 000 000	23 000 Kč a 1,5 %	ze základu přesahujícího 2 000 000 Kč
	5 000 000	7 000 000	68 000 Kč a 1,7 %	ze základu přesahujícího 5 000 000 Kč
	7 000 000	10 000 000	102 000 Kč a 2,0 %	ze základu přesahujícího 7 000 000 Kč
	10 000 000	20 000 000	162 000 Kč a 2,5 %	ze základu přesahujícího 10 000 000 Kč
	20 000 000	30 000 000	412 000 Kč a 3,0 %	ze základu přesahujícího 20 000 000 Kč
	30 000 000	40 000 000	712 000 Kč a 3,5 %	ze základu přesahujícího 30 000 000 Kč
	40 000 000	50 000 000	1 062 000 Kč a 4,0 %	ze základu přesahujícího 40 000 000 Kč
50 000 000	a více	1 462 000 Kč a 5,0 %	ze základu přesahujícího 50 000 000 Kč	
Daň činí při základu daně:				
2 · S K U P I N Y	přes Kč	do Kč	Sazba daně	
	-	1 000 000	3,00%	
	1 000 000	2 000 000	30 000 Kč a 3,5 %	ze základu přesahujícího 1 000 000 Kč
	2 000 000	5 000 000	65 000 Kč a 4,0 %	ze základu přesahujícího 2 000 000 Kč
	5 000 000	7 000 000	185 000 Kč a 5,0 %	ze základu přesahujícího 5 000 000 Kč
	7 000 000	10 000 000	285 000 Kč a 6,0 %	ze základu přesahujícího 7 000 000 Kč
	10 000 000	20 000 000	465 000 Kč a 7,0 %	ze základu přesahujícího 10 000 000 Kč
	20 000 000	30 000 000	1 165 000 Kč a 8,0 %	ze základu přesahujícího 20 000 000 Kč
	30 000 000	40 000 000	1 965 000 Kč a 9,0 %	ze základu přesahujícího 30 000 000 Kč
	40 000 000	50 000 000	2 865 000 Kč a 10,5 %	ze základu přesahujícího 40 000 000 Kč
50 000 000	a více	3 915 000 a 12,0 %	ze základu přesahujícího 50 000 000 Kč	
Daň činí při základu daně:				
3 · S K U P I N Y	přes Kč	do Kč	Sazba daně	
	-	1 000 000	7,00%	
	1 000 000	2 000 000	70 000 Kč a 9,0 %	ze základu přesahujícího 1 000 000 Kč
	2 000 000	5 000 000	160 000 Kč a 12 %	ze základu přesahujícího 2 000 000 Kč
	5 000 000	7 000 000	520 000 Kč a 15,0 %	ze základu přesahujícího 5 000 000 Kč
	7 000 000	10 000 000	820 000 Kč a 18,0 %	ze základu přesahujícího 7 000 000 Kč
	10 000 000	20 000 000	1 360 000 Kč a 21,0 %	ze základu přesahujícího 10 000 000 Kč
	20 000 000	30 000 000	3 460 000 Kč a 25,0 %	ze základu přesahujícího 20 000 000 Kč
	30 000 000	40 000 000	5 960 000 Kč a 30,0 %	ze základu přesahujícího 30 000 000 Kč
	40 000 000	50 000 000	8 960 000 Kč a 35,0 %	ze základu přesahujícího 40 000 000 Kč
50 000 000	a více	12 460 000 Kč a 40,0 %	ze základu přesahujícího 50 000 000 Kč	

Při výpočtu daně dědické se výsledná částka vynásobí koeficientem 0,5 ve všech tabulkách.

Zdroj: MARKOVÁ, Hana., *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1.1.2012*

Příloha 4: Inkaso daňových příjmů 2000

Inkaso daňových příjmů v roce 2000	mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	145 908
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	89 295
Daň z příjmů PO	58 088
Daň z příjmů vyb. srážkou	16 146
Daň silniční	5 587
Daň dědická	122
Daň darovací	413
Daň z převodu nemovitostí	5 439
Ost. příjmy, odvody, apod	4 455
Daň z nemovitostí	4 469
Odvod z elektřiny ze slun. záření	
Odvod z loterií celkem	
CELKEM	329 922

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 5: Inkaso daňových příjmů 2003

Inkaso daňových příjmů v roce 2003	mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	164 854
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	116 784
Daň z příjmů PO	96 978
Daň z příjmů vyb. srážkou	20 625
Daň silniční	5 738
Daň dědická	100
Daň darovací	648
Daň z převodu nemovitostí	8 025
Ost. příjmy, odvody, apod	4 923
Daň z nemovitostí	4 840
Odvod z elektřiny ze slun. záření	
Odvod z loterií celkem	
CELKEM	423 517

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 6: Inkaso daňových příjmů 2006

Inkaso daňových příjmů v roce 2006	mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	217 784
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	129 487
Daň z příjmů PO	128 865
Daň z příjmů vyb. srážkou	14 003
Daň silniční	5 428
Daň dědická	124
Daň darovací	604
Daň z převodu nemovitostí	7 788
Ost. příjmy, odvody, apod	4 977
Daň z nemovitostí	5 017
Odvod z elektřiny ze slun. záření	
Odvod z loterií celkem	
C E L K E M	514 079

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 7: Inkaso daňových příjmů 2009

Inkaso daňových příjmů v roce 2009	mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	253 612
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	116 607
Daň z příjmů PO	110 543
Daň z příjmů vyb. srážkou	19 189
Daň silniční	4 795
Daň dědická	88
Daň darovací	162
Daň z převodu nemovitostí	7 809
Ost. příjmy, odvody, apod	3 784
Daň z nemovitostí	6 361
Odvod z elektřiny ze slun. záření	
Odvod z loterií celkem	
C E L K E M	522 950

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 8: Inkaso daňových příjmů 2012

Inkaso daňových příjmů v roce 2012	mil. Kč
Daň z přidané hodnoty	278 231
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	123 049
Daň z příjmů PO	120 461
Daň z příjmů vyb. srážkou	20 781
Daň silniční	5 206
Daň dědická	71
Daň darovací	3 368
Daň z převodu nemovitostí	7 660
Ost. příjmy, odvody, apod	3 039
Daň z nemovitostí	9 541
Odvod z elektřiny ze slun. záření	6 403
Odvod z loterií celkem	5 936
CELKEM	583 746

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 9: Přehled průběhu inkasa uvedených daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Daň z přidané hodnoty	145 908	151 886	155 209	164 854	184 320	208 413	217 784	236 385	255 190	253 612	269 547	275 394	278 231
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	89 295	97 326	108 492	116 784	126 668	137 245	129 487	143 391	132 929	116 607	119 830	122 312	123 049
Daň z příjmů PO	58 088	75 940	90 737	96 978	106 526	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461
Daň z příjmů vyb. sračkou	16 146	18 045	16 755	20 625	12 098	11 242	14 003	15 700	19 299	19 189	19 298	19 848	20 781
Daň silniční	5 587	5 283	5 512	5 738	5 509	5 191	5 428	5 915	6 002	4 795	5 100	5 187	5 206
Daň dědičná	122	112	86	100	100	103	124	109	115	88	87	78	71
Daň darovací	413	475	601	648	818	510	604	692	345	162	138	4 279	3 368
Daň z převodu nemovitostí	5 439	5 834	7 171	8 025	9 461	7 494	7 788	9 774	9 950	7 809	7 453	7 362	7 660
Ost. příjmy, odvody, pok. a popl.	4 455	4 466	5 147	4 923	5 099	5 252	4 977	4 250	4 281	3 784	3 487	3 109	3 039
Daň z nemovitostí	4 469	4 535	4 576	4 840	4 948	4 987	5 017	5 123	5 195	6 361	8 747	8 568	9 541
Odvod z elektriny ze slun. záření												5 939	6 403
Odvod z loterií celkem													5 936
C E L K E M	329 922	363 902	394 286	423 517	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432	561 388	583 746

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 10: Podíl daňového inkasa na celkových příjmech státního rozpočtu

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Příjmy státního rozpočtu (v mil. Kč)	592 156	636 197	690 400	684 062	754 081	824 831	884 392	949 477	1 036 511	1 114 002	1 022 219	1 044 001	1 084 701
Daňové příjmy (v mil. Kč)	329 922	363 902	394 286	423 517	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432	561 388	583 746
Daňové příjmy (v %)	55,72	57,20	57,11	61,91	60,41	62,78	58,13	60,77	58,55	46,94	53,65	53,77	53,82
Rozdíl (rozpočet - daň. příjmy)	262 234	272 295	296 114	260 546	298 534	306 961	370 313	372 464	429 615	591 052	473 787	482 613	500 954

Zdroj: MFČR, Česká daňová správa

Příloha 11: Přehled průběhu inkasa souhrnných daní v ČR 2000 - 2012 (v mil. Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Daň z přidané hodnoty	145 908	151 886	155 209	164 854	184 320	208 413	217 784	236 385	255 190	253 612	269 547	275 394	278 231
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti	89 295	97 326	108 492	116 784	126 668	137 245	129 487	143 391	132 929	116 607	119 830	122 312	123 049
Daň z příjmů PO	58 088	75 940	90 737	96 978	106 526	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461
Ostatní daně	36 631	38 750	39 848	44 899	38 033	34 780	37 943	41 564	45 187	42 187	44 309	54 370	62 006
C E L K E M	329 922	363 902	394 286	423 517	455 547	517 870	514 079	577 014	606 896	522 950	548 432	561 388	583 746

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 12: Průběh DPH v letech 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DPH (v mld. Kč)	146	152	155	165	184	208	218	236	255	254	270	275	278

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 13: Poměr DPH a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DPH (v mld. Kč)	146	152	155	165	184	208	218	236	255	254	270	275	278
Příjmy státního rozpočtu celkem (v mld. Kč)	592	636	690	684	754	825	884	949	1 037	1 114	1 022	1 044	1 085

Zdroj: MFČR, Česká daňová správa

Příloha 14: Průběh DPFO v letech 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti (v mld. Kč)	89	97	108	117	127	137	129	143	133	117	120	122	123

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 15: Poměr DPFO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti (v mld. Kč)	89	97	108	117	127	137	129	143	133	117	120	122	123
Příjmy státního rozpočtu celkem (v mld. Kč)	592	636	690	684	754	825	884	949	1 037	1 114	1 022	1 044	1 085

Zdroj: MFČR, Česká daňová správa

Příloha 16: Průběh DPPO v letech 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Daň z příjmů PO (v mld. Kč)	58	76	91	97	107	137	129	156	174	111	115	109	120

Zdroj: Česká daňová správa

Příloha 17: Poměr DPPO a celkového státního rozpočtu 2000 - 2012

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Daň z příjmů PO (v mld. Kč)	58	76	91	97	107	137	129	156	174	111	115	109	120
Příjmy státního rozpočtu celkem (v mld. Kč)	592	636	690	684	754	825	884	949	1 037	1 114	1 022	1 044	1 085

Zdroj: MFČR, Česká daňová správa

Příloha 18: Výběr nejvýznamnějších daní a jejich podíl na SR v letech 2000 - 2012
(v mld. Kč)

Rok	SR	DPH	%	DPFO	%	DPPO	%	Podíl na SR v %
2000	592	146	24,64	89	15,08	58	9,81	49,53
2001	636	152	23,87	97	15,30	76	11,94	51,11
2002	690	155	22,48	108	15,71	91	13,14	51,34
2003	684	165	24,10	117	17,07	97	14,18	55,35
2004	754	184	24,44	127	16,80	107	14,13	55,37
2005	825	208	25,27	137	16,64	137	16,66	58,57
2006	884	218	24,63	129	14,64	129	14,57	53,84
2007	949	236	24,90	143	15,10	156	16,40	56,39
2008	1 037	255	24,62	133	12,82	174	16,75	54,19
2009	1 114	254	22,77	117	10,47	111	9,92	43,16
2010	1 022	270	26,37	120	11,72	115	11,23	49,32
2011	1 044	275	26,38	122	11,72	109	10,47	48,56
2012	1 085	278	25,65	123	11,34	120	11,11	48,10

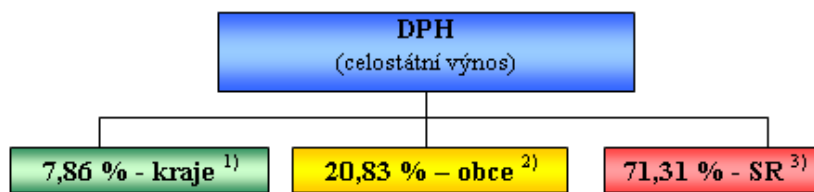
Zdroj: vlastní zpracování dle - MFČR a České daňové správy

Příloha 19: Rozdělení daní do obcí, měst a státu za rok 2013

Jak je všem známo, příjmy státního rozpočtu se získávají formou daňových výnosů, různým pojistným, jako třeba na sociální zabezpečení a příspěvek na politiku zaměstnanosti, různými poplatky, pokutami, apod. Příjmy pro Českou republiku mohou být i různé prostředky ze zahraničí, jako například dotace plynoucí z rozpočtu Evropské unie, aj. Rozdělení se zaměřuje pouze na 3 daně, kterými jsou DPH a daně z příjmů jak fyzických, tak právnických osob.

U **daně z přidané hodnoty** je rozdělení daňových výnosů nejvýznamnější. Podstatná část příjmů státního rozpočtu je přidělována právě této dani. Jak je vidět níže na schématu 1 rozpočtového rozdělení DPH v letech 2013 – 2015, nejzásadnější podíl z této daně se přiřadí právě státnímu rozpočtu a to celých 71,31 % z celkového inkasa DPH z roku 2012. Tato částka činí v roce 2013 198 406,8 mil. Kč. Je to zatím největší podíl za posledních 13 let, co se mohl získat z jakékoli daně v České republice. Druhou největší hodnotou placenou z DPH jsou příjmy obcí, které jsou rozděleny na základě kritéria výměry území obce (3 %), podle počtu obyvatel (10 %), násobků postupných přechodů (80 %) a podle počtu dětí a žáků ve škole (7 %). Tedy do rozpočtu obcí je zasíláno 57 955,6 mil. Kč, tj. 20,83 %. Nejmenší přínos v České republice je pro kraje, kde procentuální vyjádření rozděleného rozpočtového určení je 7,86 % a hodnota šplhá na 21 868,99 mil. Kč.

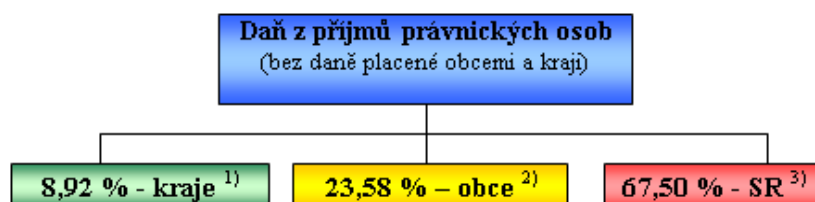
Schéma 1: Rozpočtové rozdělení DPH v letech 2013 – 2015 (v %)

Zdroj: MFČR

U **daně z příjmů právnických osob** to není tak významná část jako u DPH, ale i přesto z ní dostávají obce, kraje ale i státní rozpočet mnoho financí. V roce 2013 by mělo být z inkasa za rok 2012 rozděleno necelých 120,5 mld. Kč. Ve schématu 2 jsou vyjádřeny procentuální části rozdělení daně z příjmů právnických osob. Zde je opět větší část zasílaná do státního rozpočtu. Tuto hodnotu tvoří 67,5 % z celkových výběrů z této daně. Částka je stanovena na 81 310,92 mil. Kč. Dalším rozdělením jsou kraje a obce. U obcí činí tato hodnota 28 404,61 mil. Kč. V procentuálním vyjádření se rozpočet obcí financuje 23,58 % daně z příjmů právnických osob. Nemůže se samozřejmě opomenout také financování krajů. Kraje získávají 8,92 % v roce 2013. Těchto necelých 9 % je rozděleno do 14ti krajů, kde celková příslušná částka je 10 745,09 mil. Kč.

Schéma 2: Rozpočtové rozdělení DPPO v letech 2013 – 2015 (v %)

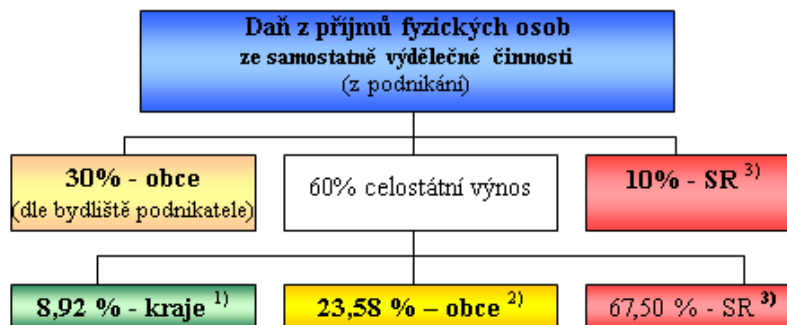

Zdroj: MFČR

Daň z příjmů fyzických osob je rozdělena na dvě části. Jednou je výběr ze samostatně výdělečné činnosti neboli z podnikání. Druhou je ze závislé činnosti, což znamená celostátní výnos. V příloze 9 jsou hodnoty těchto dvou daní uváděny jako součet a v tabulce jsou stanoveny pod jednotným názvem DPFO - podnikatelů + ze závislé činnosti. V tomto případě, při rozdělování inkasa, se s hodnotami pracuje odděleně. Jako první je věnována pozornost dani z příjmů fyzických osob **ze samostatně výdělečné činnosti**. Tato

daň je rozdělována podle jiného schématu než obě předchozí daně a je nejmenší daní na rozdělení. Znázorněné procentuální vyjádření je ve schématu 3.

Schéma 3: Rozpočtové rozdělení DPFO z podnikání v letech 2013 – 2015 (v %)

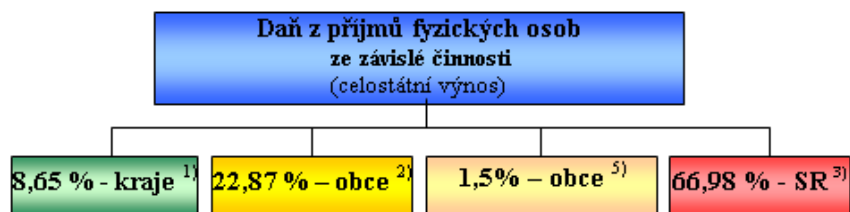

Zdroj: MFČR

U tohoto rozdělení finančních prostředků lze říci, že 30 % těchto příjmů jde rovnou do rozpočtů obcí, tj. 970,447 mil Kč a 10% do státního rozpočtu. Zbýlých 60 % se zařadí pod celostátní výnos, a tudíž se ještě dále dělí opět na kraje, obce a státní rozpočet. Do krajů spadá 174,555 mil. Kč, do obcí 461,435 mil. Kč. A státnímu rozpočtu je opět přidělena největší částka, která činí 1320,9 mil. Kč z celkového inkasa 3 261 mil. Kč z této daně.

U daně z příjmů FO **ze závislé činnosti** je rozdělení pro kraje, obce, státní rozpočet a obce, kde daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci, a tyto obce mají 1,5 % z necelých 120 mld. Kč. Státní rozpočet obsahuje v roce 2013, jak je uvedeno ve schématu 4, 66,98 % z příjmů plynoucích z inkasa této daně pro rok 2012. Procentuální hodnota je přepočítána na 80 233,44 mil. Kč. Dále pak krajské rozpočty jsou financovány částkou 10 361,59 mil. Kč z daně z příjmů FO z celostátního výnosu. 27 395,32 mil. Kč je směřováno do obcí, kde se daňové příjmy rozdělují na základě počtu dětí a žáků navštěvující školu, podle počtu obyvatel na danou obci, podle násobků postupných přechodů, apod.

Schéma 4: Rozpočtové rozdělení DPFO ze závislé činnosti v letech 2013 – 2015 (v %)

Zdroj: MFČR